

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно – аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна.
Бюлетень підготували: О. Пестрецова, Ю. Половинчак, Ю. Якименко. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40 – річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524 – 25 – 48, (044) 525 – 61 – 03. Е – mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 81
(3 листопада 2011 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	10
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	25
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	32
ПОЛІТИКА	43
ЕКОНОМІКА.....	45

КИЇВ 2011

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Виступ Президента України В. Януковича на розширеному засіданні Кабінету Міністрів за участю членів Комітету з економічних реформ

Доброго дня, шановні колеги!

Ми прийняли спільне рішення з Прем'єр-міністром, Головою Верховної Ради провести засідання такого рівня для того, щоб підвести коротко підсумки тієї роботи, яку ми розпочали в минулому році, коли пішли шляхом реформ.

Тому я хотів би, щоб сьогодні ми під час нашої розмови, перш за все, сказали правду один одному. Що нам вдалося зробити, що не вдалося, наскільки глибоко нам вдалося піти в тому чи іншому напрямку, і чому гальмуються реформи і на якому рівні.

Я скажу вам, що ми на самому початку розуміли, що той шлях, який ми обрали, найскладніший в умовах світової кризи, яка ще до кінця не приборкана. А експерти кажуть про те, що друга хвиля економічної кризи на порозі. І це також окрема розмова, яку, я вважаю, ми будемо мати найближчим часом.

А для початку я скажу, що ми домовилися, що ми створюємо таку групу високого рівня фахівців, експертів, яка в режимі он-лайн буде відслідковувати ситуацію на світових фінансових ринках, а також у цілому, що відбувається зараз у світі. Це нам вкрай необхідно для того, щоб ми мали можливість своєчасно реагувати на той вплив, з яким зіткнеться наша держава, які і всі інші країни у світі.

Хоча я хотів би сказати, що ми це останні півтора роки і робили разом з вами. Тільки, як кажуть, ми ніякої паніки не піднімали, і зараз не хочемо піднімати, нікого ми не лякали і не будемо лякати. Ми розуміємо, що весь світ знаходиться в такому напруженому стані. І ми з вами знаємо це із засобів масової інформації. А ті фахівці, які беруть безпосередню участь у цьому процесі, бачать це і по різних показникам. І ми беремо участь у різних заходах світового рівня.

Тому я почну зараз із модернізації, яка передбачає захист країни від наслідків економічної світової кризи – це перше.

Друге – це означає, що ми не просто захищаємося, ми стаємо на шлях сталого економічного розвитку нашої держави, який передбачає покращення життя людей. Це головна мета.

Я не хочу, як кажуть, все чорним мазати. Я неодноразово висловлював свою точку зору про роботу уряду і я казав, що головна заслуга цього уряду – шановні колеги, ваша заслуга – в тому, що ми маємо другий рік поспіль зростання економіки на рівні біля 5 % ВВП, ми маємо зростання дохідної частини бюджету, ми маємо зростання виробництва. І, безумовно, процес,

який йде в Україні, надихає нас на те, що ми цю динаміку можемо прискорити. І таку мету ми ставимо на 2012 р.

Але разом з тим, що ми маємо позитив, у нас є і багато негативу. Один з останніх, який сьогодні хвилює суспільство – це впорядкування пільг. Ми добре розуміємо, ми повинні казати про це правду людям: що в минулі роки незалежності було прийнято величезну кількість популістських законів, які не були підкріплені коштами. Ми це з вами знаємо чи ні? Знаємо авторів цих законів? Чи не знаємо, Миколо Яновичу?

А чого ж Ви мовчите? Нам же треба сказати людям правду.

Якщо прийняли такі закони, що для того, щоб їх виконати, треба мати п'ять бюджетів таких, як ми сьогодні маємо! То скажіть, будь ласка, а де цих п'ять бюджетів взяти? Якщо ми кажемо про впорядкування пільг, треба людям роз'яснювати, що ми не збираємось ніякі пільги скорочувати, ми будемо їх тільки вдосконалювати, а це означає, що ми ставимо собі мету: незахищені верстви населення захистити і підняти рівень захисту. Я вчора задаю С. Тігіпку питання: «Скажіть, будь ласка, ми знизили хоч на відсоток пільги нашим чорнобильцям чи афганцям?» Каже: «Ні, ми підняли рівень». На 2012 р. на скільки відсотків передбачено підвищення?.. На 25 %. Скажіть, будь ласка, якщо ми будемо щорічно на 25 % піднімати рівень захисту незахищених верств населення, це нормальний буде підхід чи ні? На скільки в нас зростають доходи бюджету на наступний рік, Миколо Яновичу?.. На 12 %, а на 25 % ми піднімаємо рівень захисту. Це нормальний підхід.

Ми разом з вами звертаємось до Верховної Ради і визначаємо пріоритети в бюджеті. Я щоденно маю зв'язок з Головою Верховної Ради, як кажуть, тримаю руку на пульсі. Задаю питання: «Володимире Михайловичу, ми йдемо весь час назустріч людям. Політичний процес відбувається в парламенті. Ми кажемо там правду чи ні? Чи ми граємось з цим питанням? Дратуємо людей і суспільство. Знову не можемо з розумом поінформувати». Це проблема? Проблема.

Чому така армія, яка сидить в цьому залі, не працює сьогодні і не роз'яснює людям, що від того, чим більше чи голосніше хтось кричить чи красивіше говорить, від цього ми нічого не отримаємо. Ми ставимо собі за мету: на 25 % ми піднімаємо рівень соціального захисту. Прийняли рішення – треба виконувати і чотири рази на рік інформувати суспільство. Треба проводити такі конференції, збирати громадські організації. Не чекати, коли вони прийдуть під Кабінет Міністрів, Адміністрацію Президента чи Верховну Раду і будуть ламати паркани, а збирати, людям роз'яснювати і показувати.

Я вчора дивився графічний матеріал, я вам скажу, що я бачу, що зростання економіки є. Але соціальний захист йде випереджальними темпами. І це наша політика. Наша політика повинна бути спрямована назустріч тим людям, яким найважче живеться – бідним верствам населення.

Тому я хочу сьогодні сказати, що виконання цього завдання визначено у Програмі економічних реформ і конкретизовано в Національному плані дій, над яким ми з вами повинні працювати.

Ми погодилися на всіх рівнях, що ці інструменти координації і контролю реалізації реформ повинні працювати. Але я не бачу, щоб реально вони працювали. Тому я й попросив сьогодні зібратися нам таким широким колом, щоб це люди побачили, і поговорити чесно: що нам заважає і що треба зробити для того, щоб підійти кардинально до продовження цього шляху, який ми з вами обрали.

Тому сьогодні мета спільного засідання – проаналізувати стан виконання Національного плану дій на 2011 р., провести щирі розмови, що нам треба зробити, і врешті-решт починати підтягувати ті питання, які ми з вами з тих чи інших причин не виконали.

Головна наша мета – щоб люди відчули, що ми це робимо заради них. Це не просто така гра красива, це життя вимагає від нас: врешті-решт знайти ключові проблеми, вирішити їх і на практиці досягти результату.

Які ключові пріоритети ми обрали на цей рік? Забезпечення фіскальної і монетарної стабільності, дерегуляція підприємницької діяльності, створення основ для запровадження аграрного ринку, продовження процесів приватизації, реформування енергетичного ринку, реформування системи соціальних пільг, реформування системи медичного забезпечення.

Для обговорення поточних підсумків виконання реформ ми протягом року постійно збирались, і ми говорили про те саме, про що я зараз кажу, – і в червні, і у вересні, і навіть вже у жовтні.

Проведено роботу щодо реформування законодавчого поля. В рамках Національного плану прийнято 25 законів. Але це лише частина тієї законодавчої і організаційної роботи, яку нам необхідно було провести. З 79-ти законопроектів, які мали бути внесені до парламенту, на сьогодні внесено лише 39. Це, шановні колеги, не витримує жодної критики.

Аналіз стану виконання Плану реформ показує, що на сьогодні повністю виконано лише біля половини заходів, по яких настав термін. Не всі із згаданих мною пріоритетів Національного плану реалізовано. Головна причина невиконання заявлених пріоритетів у тому, що виконавча влада виявилася недостатньо готовою до впровадження реформ. Це такий загальний висновок.

Тому потрібно розібратися у причинах такого стану і негайно вжити відповідних заходів для його виправлення. І сьогодні ми маємо вийти з цієї зали вже з конкретними рішеннями.

Реформи потребують, безумовно, компетенції, дисципліни, оскільки це здатність керівників до своєчасних рішень у своїй сфері відповідальності. Це стосується як уряду, так і керівництва місцевих державних адміністрацій. Розумію, що причини можуть бути різні, в тому числі, й у зв'язку з реорганізацією виконавчої влади. Маю на увазі, що адміністративна реформа, яку ми розпочали, не може бути догмою, і ми домовилися, що ми найближчим часом деякі питання виправимо, які сьогодні перешкоджають роботі уряду. Ми вчора багато на цю тему говорили з Миколою Яновичем. Розумію, що причини завжди можна знайти, але нам не треба шукати причини, а потрібно робити висновки і діяти.

Значною мірою гальмування реформ пов'язане з невмінням або навіть небажанням керівників різних регіонів позбутися звичних застарілих методів керування. Адже неререформованість підконтрольної сфери часто є зручним полем для корупційних схем та зловживань. Як на це реагує суспільство? Ми з вами це бачимо щоденно. Відповідь відома. Зволікання з важливими реформами знижує їх підтримку, бо люди чекають реальних результатів, а чують лише про наміри. Вважаю цю тенденцію реальною загрозою, оскільки відсутність підтримки наших дій може стати однією з причин дискредитації самої ідеї модернізації країни.

Ще одна важлива складова пакету реформ – запобігання новій хвилі кризи. Ми не можемо заплющити очі на те, що в національній економіці зберігається чимало ризиків для фінансової стабільності. Сподіваюсь, що сьогодні від уряду я почую конкретний перелік заходів, які запобігають кризовим тенденціям.

Я розумію, що в ході реформ виникає чимало непростих питань, які не можуть бути реалізовані впродовж одного року. До таких питань можна віднести реформування ПЕК, земельну реформу, медичну реформу, виконання національних проектів та інше. Але ж низка реформ мала уже сьогодні значно просунутись вперед.

Аналіз нинішнього рівня виконання Національного плану на 2011 р. свідчить про те, що не вдалось реалізувати багато завдань, виконання яких було цілком реальним.

Наприклад, що заважало уряду своєчасно розробити план заходів для вирішення проблеми погіршення платіжного балансу та зростання негативного сальдо зовнішньої торгівлі? Я неодноразово звертав увагу на цю проблему. Термін минув ще у квітні, а лише на минулому тижні уряд затвердив заходи щодо забезпечення стабільності фінансової системи. Однак і ці заходи викликають багато питань і не вирішують повною мірою наявної проблеми.

Дерегуляцію, яка задекларована урядом, підприємці слабо відчують. Не працюють «єдині вікна», залишається значним тиск контролюючих органів на підприємства. У зв'язку з цим запитую: які об'єктивні труднощі у сфері підприємництва завадили уряду усунути чисельні дублювання документів, що подаються для одержання дозволів, забезпечити зміну підходів до здійснення державного нагляду з прямого контролю на профілактику, запобігання порушенням законодавства? Якщо єдина причина, що Комітет з підприємництва ліквідували, я вчора сказав Миколі Яновичу: відновлюємо роботу комітету. І давайте я подивлюсь, що з цього станеться найближчим часом, якщо це вам заважає.

Чому не розроблено законопроекти щодо встановлення відповідальності посадових осіб, контролюючих органів за недотримання ними процедур контролю за збитки, завдані суб'єкту господарювання? Чому не здійснено спрощення процедур державно-приватного партнерства? Належне вирішення цих питань могло б суттєво покращити бізнес- та інвестиційний клімат в країні.

Останніми днями уряд поспішно взявся за прискорене виконання плану заходів Програми економічних реформ. Було прийнято значну кількість актів. Проте, окремі акти, ухвалені Кабінетом Міністрів, суперечать Програмі реформ. І це робиться через поспішність. Зокрема, схвалений Кабінетом Міністрів проект Закону «Про внесення змін до Закону «Про безпечність та якість харчових продуктів» суперечить Програмі економічних реформ, зобов'язанням України, взятим після вступу до Світової організації торгівлі і вимогам Європейського Союзу.

Чому уряд тільки на минулому тижні завершив роботу з розробки законопроектів з питань приватизації та управління державним майном? Відповідно до Національного плану ця робота мала б бути зроблена ще у квітні – червні поточного року. Відтак приватизаційний процес, який мав стати потужним стимулом реформ і залучення інвестицій в національну економіку, суттєво загальмовано.

Йдуть серйозні зволікання зі створенням земельного кадастру, що у свою чергу гальмує земельну реформу, а на цьому продовжують наживатися ділки тіньового земельного ринку.

На жаль, ці приклади можна ще продовжувати і по багатьох інших напрямках реформ.

Серед завдань Національного плану є також багато питань, що викликають значний резонанс у суспільстві, але по кожному з них мають бути знайдені відповідні рішення.

Окремо хотів би зупинитись на такій соціально чутливій темі, як вдосконалення системи надання пільг. Ситуацію з виконанням завдань Національного плану в цій сфері вважаю критичною – я вже про це говорив. Тому треба врахувати всі ці помилки, які були допущені, і працювати з громадськістю, громадськими організаціями, суспільством, роз'яснювати і з року в рік їх удосконалювати. Ніхто ніякі пільги скорочувати не буде. Ми їх будемо тільки вдосконалювати. І це буде пріоритетом.

Запитую: можна було попередити такий результат, який дискредитує реформи і підриває довіру громадян? Безумовно, так. Тому нам треба все це врахувати, а що стосується невміння деяких керівників доносити свою точку зору до людей, треба зробити висновки.

По ряду заходів Національного плану термін ще не настав, однак активна робота не ведеться. Існує ризик зриву встановлених термінів. Показовими тут є знову-таки заходи щодо реформування земельних відносин, зокрема проведення інвентаризації земельних ресурсів та розмежування земель державної та комунальної власності. Я неодноразово це питання порушував майже на кожній профільній нараді, однак до цього часу питання розмежування земель дуже повільно рухається, а інвентаризація йде також погано. А без реалізації цих заходів буде затягуватися процес наповнення Державного земельного кадастру, а відтак – запровадження ринку землі в цілому.

Хочу зупинитися і на реформі медичного обслуговування. Прошло лише півроку з часу прийняття базових законів, у пілотних регіонах є вже перші результати. Я побував нещодавно у Вінницькій області і зустрівся з

мешканцями сіл, в яких у межах реформи відкрито сімейні амбулаторії. Люди задоволені, їм тепер не треба їхати до райцентру за елементарною допомогою, бо вони відчують, що, як кажуть, під боком у них є свій лікар. Це наша мета. Це такий маленький фрагмент, з яких складається картина в цілому, як ми рухаємося. Але таких фрагментів потрібно побільше, щоб люди в різних регіонах відчували, що реформа – це не лише відремонтовані приміщення чи завезене обладнання. Перш за все – це сімейні лікарі і допомога, яка є поруч. І там, де це вже зроблено, я ще раз повторюю, люди дуже схвально до цього відносяться.

Тому реформа медичного обслуговування не повинна розглядатися як одноразовий захід чи тимчасовий. Чому я так кажу? Тому що в багатьох регіонах губернатори споглядають, як кажуть, чим це закінчиться. А закінчиться тим, що вам доведеться виконувати це завдання, і ми це робимо для людей. Тому завдання уряду – цей процес стимулювати, створювати мотивації, у тому числі і підвищувати заробітну плату працівникам цих медичних закладів, які йдуть працювати на цю складну роботу, обсяг якої буде постійно підвищуватися у країні.

Викликає незадоволення робота в тих регіонах, які не є пілотними. Тому ми повинні це враховувати і пам'ятати про те, що ці експерименти будуть поширюватися постійно, і цим процесом треба управляти. Я звертаюся і до міністрів – тих, які займаються пілотними проектами, і в цілому до уряду.

Модернізація первинної мережі має бути завершена до кінця 2012 р. А в січні 2013 р. ми, безумовно, будемо підводити підсумки з цього питання.

А тепер декілька слів щодо роботи регіональних комітетів з економічних реформ. Звертаю увагу присутніх тут голів державних адміністрацій на те, що реформи мають працювати, перш за все, в регіонах. І все, що ми робимо в центрі, ми спрямовуємо зусилля на регіони.

Раніше, коли я виступав на муніципальних слуханнях, я сказав, що реформа місцевого самоврядування тісно пов'язана з реформами і Національним планом дій.

Тому я вимагаю від кожного регіонального керівника розуміння суті реформ і активної роботи по їх інформаційному супроводу, наповнення, як кажуть, змістом.

Важливо забезпечити системну роботу, що має базуватись на сучасній стратегії розвитку регіону. Це не просто формальність. Сьогодні в 14 регіонах немає стратегічних документів, які б були затверджені до 2015 р. Я звертаю увагу і уряду, і Адміністрації Президента: якщо ви будете сидіти і чекати – дочекаєтесь. І губернатори – ті, хто не мають регіональних планів – до кінця цього року разом з обласними радами, будь ласка, подивіться, розгляньте їх, визначте пріоритети. Тому що багато зараз спільної роботи ми будемо проводити – уряд, регіони. Це будуть і інвестиційні проекти. Безумовно, на це треба буде передбачати і відповідний бюджет.

Я попередньо, коли дивився на бюджет, я побачив, Миколо Яновичу, що ми недостатньо коштів виділяємо на житлово-комунальне господарство. Чи ми вважаємо, що це так і далі буде продовжуватись – на ентузіазмі людей – що люди будуть ремонтувати свої дахи, ліфти? Подивіться, що робиться з під'їздами,

подивіться на двори. Сьогодні люди вже не радіють від того, що ми автобани будуємо, вони кажуть: «Коли черга дійде вже до нас?» Дуже часто і все голосніше задають ці питання.

Тому на це треба звертати увагу. Я хотів би, щоб, Володимире Михайловичу, при розгляді бюджету в парламенті це було передбачено, були передбачені кошти, так як ми це робили колись з Яцубою. Скільки ми коштів спрямували у 2006–2007 рр.? 5 млрд. Я вважаю, що 5 млрд – це такий мінімум, який повинні мати регіони. А скоріш за все, ця цифра повинна бути набагато більшою для того, щоб ми подолали сьогодні ті проблеми, які сьогодні є в житлово-комунальному господарстві.

Тому питання: чи може забезпечувати регіон реалізацію Програми економічних реформ? – не повинно взагалі стояти. Зобов'язаний. Але разом з урядом, і це партнерство повинно завжди бути відповідальним, спільним партнерством. Реалії, які сьогодні є у нас в житті наших регіонів, ми добре знаємо. І які пріоритети визначити – це повинні робити регіони на своїх обласних радах. Але обов'язково за участю представників уряду, Мінекономіки, відповідальних за регіональний розвиток, Мінфіну і т. д. І треба тримати руку на пульсі. Міністерство житлово-комунального господарства тут повинно бути головним організатором цієї роботи, а регіони повинні голосніше показувати їх значущість. Я сказав би так: не треба сидіти і очікувати, що хтось до вас прийде і буде за вас цю роботу робити.

Окрема увага стану реалізації Національних проектів. Я хотів би нагадати, що торік на засіданні Комітету з економічних реформ ми визначили, що національні проекти у ключових сферах економіки мають стати локомотивами реформ. Саме тому ми створили Державне агентство України з управління національними проектами. Розпочато роботу з презентації таких проектів у 15 провідних фінансових центрах світу. Ми працюємо з інвесторами. Тому я звертаю увагу також на те, що національні проекти повинні бути стимулами для приватно-державного партнерства, а не підмінятися лише витрачанням державних коштів.

Треба створювати певні мотивації. Мене непокоїть ситуація з реалізацією проекту «Доступне житло». Тому я вимагаю від уряду негайно ліквідувати проблеми координації між органами влади і забезпечити підтримку місцевих органів влади в цьому проекті.

Особливу увагу необхідно приділити національному проекту «Нове життя». Проект має на меті відкриття мережі високотехнологічних перинатальних центрів у регіонах України як інструменту для нової якості охорони матері і дитини. З іншого боку, цей національний проект є показовим для оцінки ефективності роботи регіональних комітетів економічних реформ. Адже реформи відбуваються не в кабінетах, тим більше київських, а в регіонах. Якщо результати реформаторської діяльності не відчутні людям – отже, реформа не йде або йде не в тому напрямку.

На 2011 р. було заплановано відкриття першої черги перинатальних центрів у восьми регіонах. Фактично цього року до відкриття готові лише три регіони – Кіровоград, Харків і Донецьк. І всім, хто хоче займатися цими

реформами, треба поїхати і подивитися, що там зроблено. Я не хочу сказати, що це такий зразок, до якого ми прагнули. Але це той приклад, який дає нам можливість побачити наше майбутнє. У цих регіонах (Кіровограді, Харкові, Донецьку) попрацювали.

Ще два регіони (Житомир, Дніпропетровськ) трошки відстали, вони в процесі і будуть відкривати центри в першій половині 2012 р. Я попросив би «підігнати» цю роботу. А уряду там, де необхідно, допомогти.

Звертаюся до присутніх тут керівників регіонів: про стан виконання цього Національного проекту ми окремо будемо заслуховувати кожного керівника (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 2.11).*

Київ «протестний»

Сьогодні, 3 листопада, в Києві планується проведення ряду масових акцій протесту різними суспільними організаціями і партіями. Заявлено про участь в цих заходах близько 40 тис. осіб.

За інформацією відділу зв'язків з громадськістю ГУ МВС України в Києві, до Київської міськадміністрації надійшло більше 15 заявок на проведення 3 листопада акцій протесту в столиці.

Наймасовіші акції очікуються біля будівлі Верховної Ради, а також біля Печерського районного суду Києва.

На Хрещатику свою акцію протесту проти політичних репресій планують провести представники партії «Батьківщина», в заявці вказано участь 1 тис. осіб. Там же, як очікується, зберуться представники коаліції учасників помаранчевої революції (КУПР). Про участь в акції заявили 30 тис. осіб.

Біля Київського (Лук'янівського) слідчого ізолятора представники КУПР і «Батьківщини молоді» мають намір провести акцію протесту. В заявці цих організацій вказано, що планується участь 5 тис. осіб.

Під Верховною Радою проведуть пікети представники всеукраїнських громадських організацій «Рада підприємців» і «Союз Чорнобиль України» з вимогою не допустити відміни пільг певним категоріям населення.

Біля будівлі Верховної Ради також зберуться комуністи, виступаючи проти візиту місії МВФ. Крім того, очікується, що сьогодні проведуть акції різних громадських організацій перед Київською міськадміністрацією на Хрещатику, біля Київської обласної державної адміністрації, зокрема очікується мітинг Всеукраїнської чорнобильської партії, в якому заявлено участь 1 тис. осіб. Усього, як підкреслили в столичній міліції, 16 політичних партій і громадських організацій заявили про намір проводити 3 листопада акції в Києві з різними вимогами до влади.

В столичній міліції звертаються до всіх учасників акцій протесту з проханням не порушувати закон і проводити свої акції мирно.

Нагадаємо, вчора, 2 листопада, близько 500 чорнобильців пікетували Кабмін с вимогою не відмінити їх соціальні пільги.

1 листопада близько 1 тис. чорнобильців пікетували Верховну Раду з вимогою не відмінити їх соціальні пільги, зокрема протестувальникам вдалося прорватися до входу в парламент, зламавши огорожу.

Раніше, 9 вересня, Верховна Рада прийняла в першому читанні законопроект № 9127, яким, зокрема, передбачається встановлення Кабміном порядку і розміру компенсацій пільговикам (*Дзеркало тижня* (<http://news.zn.ua>). – 2011. – 3.11).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Ю. Половинчак, канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Бюджетні зрушення

Верховна Рада України ухвалила в першому читанні проект бюджету на 2012 р. – документ підтримали 248 народних депутатів.

Нагадаємо, 22 вересня, Верховна Рада прийняла до розгляду проект головного фінансового кошторису країни на 2012 р., внесений Кабінетом Міністрів 15 вересня. Головний державний кошторис побудовано на прогнозі зростання ВВП на 5,5 %; уряд пропонує парламенту прийняти держбюджет-2012 з доходами 337,556 млрд грн і видатками 361,585 млрд грн; на наступний рік передбачається скорочення дефіциту держсектора – до 2,5 % ВВП порівняно з 3,5 % нинішнього бюджету. Зазначимо, що останній показник важливий в контексті початку цього тижня роботи в Україні місії МВФ: незважаючи на те, що поки домовленості про нові транші не досягнуто, цей дефіцит формально вкладається в рамки програми stand-by.

В результаті розгляду документа парламентом у бюджетних висновках Верховна Рада рекомендує Кабінету Міністрів при підготовці проекту держбюджету до другого читання здійснити моніторинг стану світової економіки в 2011 р., з урахуванням міжнародних економічних тенденцій оцінити внутрішні й зовнішні ризики для української економіки й за необхідності уточнити макропрогнози на 2012 р. Відзначимо, що міжнародні експерти почали більш песимістично оцінювати економічні перспективи України: Європейський банк реконструкції і розвитку першим серед найбільших фінансових організацій погіршив прогноз зростання українського ВВП на 2012 р. з 4,5 % до 3,5 %.

Поряд з цим депутати запропонували уряду уточнити розрахункові показники місцевих бюджетів і обсягів міжбюджетних трансфертів на 2012 р. відповідно до Бюджетного кодексу. Також Верховна Рада вважає за потрібне збільшити обсяг субвенцій з держбюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів для соціально-економічного розвитку окремих територій на 692,85

млн грн за рахунок зменшення видатків за бюджетною програмою «Державні капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів».

Слід відзначити, що проект бюджету після роботи над ним парламентарів не зазнав істотних змін, порівняно із внесеним до ВР урядовим документом. І справа не в тому, що народні обранці не пропонували до нього правок. Якраз навпаки: коментуючи пропозиції і поправки, ініційовані депутатами після внесення урядом проекту документу до парламенту (всього – 1351 поправка), глава бюджетного комітету В. Баранов наголосив, що депутатські новації збільшували витратну частину бюджету на 386 млрд грн. «В основному були пропозиції про підвищення соціальних витрат», – уточнив В. Баранов. Нагадаємо, Мінфін у вересні пропонував прийняти бюджет з витратами у розмірі 410 млрд грн.

Розглянувши пропозиції депутатів і парламентських комітетів, бюджетний комітет врахував низку пропонованих змін. Щоправда, слід визнати, що схвалені висновки й пропозиції переважно стосуються зміни назв кодів і бюджетних програм у доповненнях до держбюджету в рамках приведення норм документа у відповідність із Бюджетним кодексом.

Що ж до відхилених пропозицій – а до цього списку потрапила абсолютна більшість, то парламентарії, зокрема, намагалися збільшити обсяги держгарантій, передбачити кошти на виплати вкладникам Ощадбанку СРСР, а дотації Пенсійному фонду на виплату пенсій і надбавок по різних програмах здійснювати також за рахунок надходжень від акцизного збору, ввізних мит на нафтопродукти і транспортні засоби.

Проте бюджетний комітет ВР прийшов до висновку, що на сьогодні немає підстав для збільшення показників надходжень до бюджету 2012 р., а також наявні ризики не виконання запланованих показників доходів. «На жаль, у нас немає підстав для збільшення показників надходжень проекту державного бюджету на 2012 р. Поряд з цим існують ризики щодо забезпечення виконання вже запланованих показників доходів, надходжень від приватизації державного майна і державних запозичень на наступний рік», – наголосив В. Баранов.

Передвиборчий і, не виключено, кризовий характер наступного року пояснює напруженість боротьби навколо документу, що визначатиме фінансовий розклад для країни. Опозиційні депутати перед голосуванням розкритикували положення законопроекту і заявили, що не голосуватимуть за його ухвалення.

Серед застережень по суті проекту – в проекті держбюджету-2012 Кабмін не уточнює, кому, скільки і на яких умовах будуть надаватися держгарантії. Причому депутатські пропозиції щодо уточнення відповідної інформації були відхилені. Так само залишається не прописаним, за рахунок приватизації яких об'єктів в бюджет надійде сума в розмірі 10 млрд грн.

Висловлювалися і зауваження щодо підготовки бюджету урядом і, зокрема, Мінфіном без прогнозу Національного банку щодо грошово-кредитної політики. У цьому контексті озвучувалися сумніви щодо прогнозованого Мінфіном на 2012 р. курсу долара на рівні 8,1 грн. Проте

перший заступник голови парламентського комітету з питань бюджету, «регіонал» В. Лук'янов спростовує ці критичні зауваження. «Ми обговорили з представниками НБУ і Мінфіну, комітету з питань бюджету питання колізій законодавства та вимоги МВФ, які були відпрацьовані і включені в прогноз показників, і на цьому розроблявся бюджет», – зазначає депутат.

Це питання обіцяє стати одним із найрезонансних – опозиціонери вже проанонсували урядовий «замах» на зазначені статті. Так, за словами нардепа від фракції НУ – НС А. Яценюка, новим проектом бюджету «пільговиків знову обдурили, тому що там немає навіть половини коштів, які покривають витрати на всі соціальні пільги для 16 категорій громадян». А член фракції «БЮТ – Батьківщина» С. Соболев заявив, що у проекті держбюджету передбачена стаття, в якій скасовуються всі пільги, а механізм їх встановлення передається Кабінету Міністру.

При цьому А. Яценюк повідомив, що у проекті бюджету не враховано пропозицію опозиції зменшити на 11 млрд витрати на всі органи державної влади – Президента, Верховну Раду, Кабмін, Генпрокуратуру, МВС. «Не може бути в бідній країні багатий уряд. А в Україні саме так... Освіта і наука менше вартують для нинішньої влади, ніж утримання Адміністрації Президента і Кабміну», – заявив він. «Це поліцейський бюджет і передвиборчий бюджет Партії регіонів», – підсумував політик.

Опоненти влади неодноразово наголошували: у кошторисі залишається роздута стаття видатків на утримання чиновників усіх рівнів – 16,5 млрд грн проти 14 млрд грн, передбачених на фінансування усіх соціальних програм.

Також серед зауважень опозиціонерів – всупереч бюджетному кодексу в проекті закону про державний бюджет запропоновано включити до доходів загального фонду платежі, які мають цільову спрямованість. За словами С. Соболева, «такої практики в Україні поки не було і вона не повинна з'являтися».

Тож загальний висновок депутатів від опозиційних фракцій: поданий документ, за висловом бютівця М. Томенка, – «бюджет розкішного життя для влади і бюджет виживання для громадян». За його словами, в проекті не була врахована жодна пропозиція про зменшення витрат на утримання влади і про збільшення соціальних стандартів. «Я в перший раз бачу документ, де відхилено 99,9 % пропозицій від депутатів», – додав він. «Тепер нема парламенту і народних депутатів. Це проект уряду, який не змінився ні на жодну сторінку! У мене виникає питання: навіщо ми тоді його вносимо до парламенту? Нехай два чоловіки в Мінфіні його розробляють і несуть відповідальність перед народом! Навіщо ви несете відповідальність, ви ж непричетні до цього бюджету?», – звернувся М. Томенко до депутатів. При цьому, як наголосив опозиціонер, у другому читанні депутати взагалі не матимуть можливості внести зміни до документу – «тільки в комітеті, під пильним наглядом уряду, як ви записали у Бюджетному кодексі...».

При цьому голова фракції Партії регіонів О. Єфремов запевняє, що держбюджет на 2012 р. не передбачає зменшення жодної соціальної виплати. «У державному бюджеті 2012 р. за жодною статтею фінансування бюджетної

сфери не закладено менше коштів, ніж було раніше», – наголошує він. Більше того, за словами О. Єфремова, в держбюджеті 2012 р. фінансування усіх соціальних виплат буде збільшено на 23 %. «Це свідчить про те, що працівникам бюджетної сфери буде підвищено заробітну плату десь на 23 %. Враховуючи, що передбачувана інфляція наступного року прогнозується у рамках 7,5 %, зростання доходів населення за цією категорією – 13,5 %», – переконує «регіонал».

Отже, дискусії навколо головного фінансового документа країни обіцяють бути палкими. Наразі уряду виділено час для того, щоб доопрацювати законопроект про держбюджет на 2012 р. до другого читання, після чого Кабмін подасть доопрацьований проект документу на розгляд парламенту. Тим часом голова фракції Партії регіонів О. Єфремов не виключає ухвалення проекту бюджету лише у третьому читанні. Водночас він висловив надію на те, що бюджет буде якісно допрацьований і може бути прийнятий в другому читанні.

Ю. Якименко, мол. наук. співроб.

Проблемные аспекты социально-политической ситуации в Крыму в оценках политиков и экспертов

Сегодняшнюю ситуацию в Крыму, несмотря на проблемы социально-политического и экономического характера, эксперты в целом характеризуют как более управляемую и прогнозируемую в сравнении с периодом, предшествовавшим победе В. Януковича на президентских выборах. Процессы, происходящие во внутривнутриполитической сфере автономии, постепенно меняют облик крымского политикума. Принципиально новым явлением в этой области называют искусственную замену представителей крымской политической элиты на деятелей из других регионов и интеграцию в состав правящей партии членов других политических объединений с одновременным вытеснением с ведущих позиций наиболее одиозных политиков, ассоциировавшихся в общественном сознании с коррупцией и криминалитетом.

То, что кадровые проблемы в АРК сегодня решаются путем привлечения представителей других регионов Украины (даже на должности, которые не являются ключевыми), способно спровоцировать внутренний конфликт между различными группами в ПР, поскольку многие ее члены заинтересованы в защите собственных бизнес-интересов, которые вследствие радикальной замены крымской элиты могут быть ущемлены. Некоторые эксперты указывают, что если ситуация и далее будет развиваться в таком ключе, в перспективе это может привести к блокированию решений относительно содействия экономическому развитию региона, его модернизации, что, в свою очередь, актуализирует тему о целесообразности самого существования автономии, которую некоторые обозреватели и сегодня

характеризуют как бутафорскую, а не реальную. Решение этой проблемы потребует очень осторожных шагов, поскольку помимо административной и бизнес-сфер неминуемо коснется также сфер межнациональных и межконфессиональных отношений на полуострове. Нарушение баланса в этих отношениях может стать и следствием обострения политической борьбы в АРК в свете приближающихся парламентских выборов. Важным фактором здесь также представляется текущий градус украинско-российских отношений, напряженность в которых отражается на ситуации в политикуме автономии. Еще один аспект проблематики связанной с Крымом заключается в общем характере социально-политического курса нынешней власти, который воспринимается обществом как продолжение либерального курса ее предшественников, противоречащего предвыборным декларациям представителей пропрезидентского лагеря. Именно эта проблема, актуальная для всей Украины, а не только АРК, будет являться в обозримом будущем основной линией конфликта между властью и обществом, теряющим возможность влиять на выбор стратегических приоритетов внутренней и внешней политики собственного государства.

Одним из наиболее актуальных политических вопросов, связанных с АРК, сегодня является необходимость назначения нового главы правительства. Ожидалось, что решение по этому поводу будет принято 26 октября на очередном пленарном заседании крымского парламента, но никаких гарантий относительно этого обозреватели (как оказалось – небезосновательно) не давали. Позже выяснилось, что этот вопрос не включен в повестку дня пленарного заседания.

Среди активно обсуждаемых претендентов на кресло премьер-министра автономии – глава Севастопольской горгосадминистрации В. Яцуба, глава МВД Украины А. Могилев, а также первый вице-премьер автономии П. Бурлаков, которого называют наиболее вероятным кандидатом.

То, что этот вопрос так долго остается нерешенным, дает основания некоторым обозревателям констатировать, что сегодняшняя украинская власть уделяет недостаточно внимания проблемам такого региона как Крым, традиционно являющимся точкой пересечения различных внутренних и внешних политических и экономических интересов.

По мнению крымского политолога А. Никифорова, сложившаяся ситуация «является демонстрацией того, что Крым занимает не самое первое место в стремлениях нынешнего правящего режима». «Вопрос назначения премьера В. Янукович, по сути, замкнул на себе. Крым боится даже инициировать вопросы подобного рода. Получается, что Президент Украины является еще и президентом Крыма. Де-юре такой должности нет, однако де-факто она существует, так как в его полномочия входит определение главы правительства», – заявляет эксперт.

Политолог С. Киселев, комментируя ситуацию, подчеркивает, что «по закону, кандидатуру предлагает парламент Крыма, а она согласуется с Президентом. Парламент Крыма ничего не предлагает. Может, причина кроется в этом. Еще год назад после выборов я сказал, что политика в Крыму

кончилась. Поэтому я думаю, что не надо тут искать какую-то политическую подоплеку, а причина находится в какой-то другой плоскости».

СМИ, ссылаясь на мнение высокопоставленного крымского чиновника, утверждают, что «в Киеве решение уже принято»: преемником В. Джарты станет его бывший первый заместитель П. Бурлаков, что позволит сохранить существующую команду, сформированную из земляков В. Януковича.

По словам руководителя Института украинской политики К. Бондаренко, «П. Бурлаков, о назначении которого говорят почти как о свершившемся факте, способен продолжить и развить те направления, основы которых заложил покойный В. Джарты. В частности, презентованная в прошлом году долгосрочная стратегия развития АРК – его детище. Важно также, что П. Бурлаков, являясь членом команды В. Джарты, сохранит действующую систему, что позволит избежать нестабильности в Крыму. С другой стороны, П. Бурлаков, как и покойный В. Джарты, имеет непростые отношения с местными элитами, которых за время президентства В. Януковича отодвинули от центра принятия решений в Крыму. И возникает вопрос, сможет ли новый премьер, как его предшественник, успешно выдержать давление, контролировать ситуацию, несмотря на противодействие».

Некоторые специалисты высказывают мнение, что вероятное назначение главой крымского правительства П. Бурлакова может стать временным решением. Пресса цитирует неофициальный комментарий одного из политиков, который утверждает, что «будет, условно говоря, переходный период. Если сейчас Украина и Россия договорятся по газу, то от П. Бурлакова потребуют развивать сотрудничество с российскими инвесторами. Если же не договорятся и ситуация скатится к кризисному сценарию, то тут придется вспомнить, что в Крыму у нас временно дислоцируется Черноморский флот РФ, базирование которого, как известно, связано с темой газа харьковскими соглашениями. Еще неизвестно, что выпадет на долю нового крымского премьера».

Эта тема достаточно давно обсуждается в СМИ. Еще в августе политолог В. Небоженко предположил, что «новый премьер-министр Крыма, независимо от фамилии, будет пересматривать договоренности с Россией, в том числе по Черноморскому флоту. И не потому, что в Украине растет антироссийская направленность правительства Н. Азарова, а потому что Крым и флот – одни из немногих аргументов Украины в газовых переговорах с Россией».

Эксперт Института имени Горшенина В. Застава, напротив, считает что от нового главы крымского правительства власть не потребует невозможного. Ему нужно будет сохранять тот порядок вещей, который был установлен предшественником, а значит – сохранять ситуацию в Крыму полностью контролируемой и управляемой из Киева.

В связи с этим большинство обозревателей подчеркивают, что важной задачей нового руководства автономии станет сдерживание общественного недовольства непопулярными реформами правительства и ухудшением социально-экономической ситуации. В какие формы может вылиться это недовольство – покажет ближайшее будущее. Пока же СМИ обращают

внимание на активизацию в Крыму протестных выступлений профсоюзов, в частности против пенсионной реформы и трудового кодекса в нынешней редакции. Характерно, что глава крымского парламента В. Константинов, входящий в список 100 самых богатых людей Украины, считает, что пенсионная реформа – это очевидный и необходимый шаг. «Правительство идет на непопулярные, но необходимые шаги. Конечно, они довольно болезненны, но альтернативы нет. Нынешние пенсии несправедливы, их выплаты осуществляются с трудом. Украина уже сейчас расходует 18 % ВВП на пенсионные выплаты. Данный показатель является одним из максимальных в Европе. У нас 10 работающих содержат девять пенсионеров. Пенсионная реформа – вещь крайне необходимая для «экономического здоровья» государства и затягивать с ней, к сожалению, больше нельзя», – заявляет В. Константинов.

Среди других болезненных социальных проблем Крыма – рост безработицы с окончанием курортного сезона (сегодня на одно свободное рабочее место на полуострове претендуют четыре человека), а также итоги самого курортного сезона, расценивающиеся властями без оптимизма. «Не радуют нас итоги курортного сезона. К сожалению, мы не получили ожидаемого результата», – заявляет Председатель Верховного Совета Крыма.

Многие критически настроенные эксперты и представители оппозиционного лагеря указывают, что с назначением нового премьер-министра политическая и социальная ситуация в АРК кардинально не изменится.

По мнению лидера крымской организации партии «Батьківщина», народного депутата А. Сенченко, «кого бы ни назначили, «смотрящие» все равно останутся и весь этот беспредел никуда не денется». Он уверен, что «для сегодняшнего диктаторского режима назначение премьера в Крыму не будет препятствием для разворовывания» земель в Крыму, но «с премьером этот процесс будет иметь еще более организованный характер». Паузу с назначением нового главы Совмина А. Сенченко связывает с борьбой кланов внутри партии власти и с отсутствием окончательной определенности относительно даты выборов в парламент страны.

«От крымской власти и от потенциального крымского премьера будут требовать двух вещей: эффективной организации разграбления Крыма и обеспечения фальсификации выборов. Потому что законным путем выиграть парламентские выборы в стране они не смогут», – убежден оппозиционный политик. А. Сенченко осуждает действия «крымской политической элиты», которая вместо того, чтобы предложить свою кандидатуру главы правительства, ждет указаний сверху. «Мы можем открыть Конституцию Крыма и посмотреть, что мы с вами как крымчане избираем Верховную Раду Крыма, которая имеет по Конституции право и обязанность предложить кандидатуру премьера, а Президент только согласовывает... Так где эти предложения от народных избранников Крыма?» – говорит депутат, указывая, что эта ситуация является следствием установленного в Украине диктаторского режима, при котором парламентская ветвь власти не способна

влиять на ситуацию и лишь голосует по команде из президентской администрации.

От того, кто именно станет главой крымского правительства, во многом зависит ход дальнейшего решения вопросов, связанных с межэтническими отношениями в автономии. Актуальность этой теме придает приближение очередных парламентских выборов, форма участия в которых меджлиса будет определена во многом в зависимости от политических решений Киева. Отметим, что лидеры крымских татар не особо довольны складывающейся на полуострове ситуацией, и в частности – усиливающимся влиянием представителей Партии регионов.

О возможном обострении межэтнических отношений в Крыму эксперты говорили и в связи с обсуждением вероятности назначения на должность главы Совмина нынешнего министра внутренних дел А. Могилева. По словам политолога А. Форманчука, такое назначение может привести к некоторому обострению межэтнических отношений в автономии. Но накануне выборов это может быть на руку как крымскотатарскому меджлису, так и Киеву. В то же время политолог заявил, что не верит в возможность назначения А. Могилева главой Совмина Крыма. «Я, честно говоря, не верю в это. Фамилия А. Могилева всплывает периодически, не в первый раз, и не так давно он сам опровергал эти слухи, но они упорно опять возникают. Наверное, это не случайно, потому что должность министра внутренних дел на сегодня «расстрельная». С точки зрения недовольства различными процессами Президент вынужден идти на какие-то кадровые жертвы, и, не исключено, что А. Могилев может стать кандидатом на увольнение. Ясно, что в небытие его не отправят, и в таком случае он бы мог появиться в Крыму, получив должность премьера в качестве некоего приза. Но я все-таки считаю, что это маловероятно, потому что, если это свершится, то мы знаем о крымскотатарской проблеме. Они очень критически настроены в отношении А. Могилева» – заявил А. Форманчук. В то же время, по мнению политолога, меджлису может быть выгодно обострение ситуации в автономии. «Учитывая, что татары находятся в достаточно кризисном положении с точки зрения выбора политических союзников на будущих выборах, не исключено, что они сами ищут повода для некоторого обострения ситуации», – говорит он, подчеркивая, что «меджлис напрасно поступает таким образом, потому что возбуждает ненужное к себе внимание и антитатарские настроения, причем, не только в Крыму». Приход А. Могилева в Крым для татар, ищущих повод для проявления себя в более жесткой позиции, будет очень кстати, считает политолог, и тогда, по его словам, «можно, конечно, ожидать здесь очередного витка межэтнической напряженности». «В любом случае делая ставку на А. Могилева, Президент должен будет учитывать крымскотатарский фактор», – подчеркивает эксперт. При этом он отмечает, что власть, гипотетически, могла бы извлечь выгоду из обострения межэтнического противостояния. «Вопрос в том, каковы планы Президента, нужно ли власти обострение в Крыму, или она стремится к сохранению прежней ситуации? Не исключено, что Центр тоже заинтересован в

некотором обострении, с точки зрения эквилибристики между Западом и Россией. Нельзя исключать, что Президент мог бы получить определенные дивиденды от такой ситуации», – отметил политолог. По его мнению, пауза, возникшая с выбором преемника В. Джарты, говорит о том, что у Президента есть проблемы в кадровом арсенале. С другой стороны, власти может быть достаточно сохранить в Крыму ту инерцию, которая осталась от прежнего премьера, а для этого не требуется мощного руководителя. Эту инерцию может сохранить и первый вице-премьер П. Бурлаков в тандеме со спикером В. Константиновым, считает политолог.

Обострение ситуации в Крыму, о возможности которого говорят эксперты, может подпитываться не только недовольством крымских татар новым главой правительства автономии, но и сокращением их представительства во власти, растущим противостоянием между меджлисом и пророссийскими организациями Крыма, недостаточным вниманием власти к проблемам репатриантов и т. д.

Недавно председатель меджлиса М. Джемилев на брифинге перед встречей с главами дипломатических миссий и международных организаций, аккредитованных в Украине, заявил, что украинская власть отстранилась от решения проблем крымских татар. В частности, по словам М. Джемилева, речь идет о принятии соответствующего законодательства относительно прав крымских татар, решении проблем, связанных с обустройством, социальной защитой, религией и земельными вопросами. Кроме того, он указал на проблему дискриминации крымских татар и лишении их права давать образование детям на родном языке. Также он заявил, что до сих пор нет четкого ответа власти по поводу содействия в проведении международного форума по вопросам восстановления прав крымскотатарского народа. «По имеющимся у нас сведениям, со стороны руководства Украины есть большой интерес, и в то же время определенная обеспокоенность», – отметил глава меджлиса, подчеркнув, что это мероприятие проводится не с целью «шантажировать» украинскую власть, а для содействия в решении проблем крымских татар в Украине.

О невыполнении Кабинетом Министров страны своих минимальных обязательств в текущем году по финансированию программы обустройства крымских татар М. Джемилев заявил в ходе встречи с Координатором системы ООН, постоянным представителем Программы развития ООН (ПРООН) в Украине О. Адамом. «Уже приближается к концу очередной год, а финансирование по программе возвращения и обустройства депортированных граждан так и не началось. Кроме того, со стороны государства полностью прекратилось финансирование социальных программ», – заявил он. Председатель меджлиса также обратил внимание на активизацию в последнее время в Крыму провокационной деятельности так называемых «казачьих» организаций. «Одним из примеров такой деятельности являются попытки установления в общественных местах по всему Крыму, особенно на въездах и выездах населенных пунктов, так называемых «поклонных крестов». При этом, нас особо беспокоит то, что нынешнее руководство Совета министров

Крыма потакает таким деструктивным действиям «казаков». Такой неразумной политики в Крыму не было даже в царской России, когда православие являлось официальной религией», – заявил М. Джемилев.

Лидеры меджлиса также обеспокоены сокращением представительства крымских татар в органах власти АРК. «Крымские татары составляют около 13 % населения автономии, но в структурах управления их не более 4–5 %. Меньше всего в милиции (около 2,5 %), прокуратуре (почти 3 %), налоговой инспекции. А в службе безопасности, таможенной службе, судебной системе этот процент равен примерно нулю. С приходом «донецких» он снизится еще больше», – прогнозирует М. Джемилев. При этом он подчеркивает, что идущая в Крыму смена кадров в исполнительной власти не имеет этнической направленности. По его словам, во многих случаях крымских татар освобождали от занимаемых должностей не по национальному признаку, а, скорее, потому, что эти должности нужны были для «своих» – представителей Донецкой области. По словам М. Джемилева сейчас руководство автономии более чем на 40 % составляют выходцы из Донбасса, преимущественно из Макеевки. «Практически всех крымских татар, занимавших высокие посты заместителей министров, председателей рескомитетов и начальников управлений уже успешно вынудили написать заявления об увольнении «по собственному желанию», – сообщает крымскотатарский еженедельник «Авдет».

Актуализации крымскотатарской проблематики в регионе способствовали также заявления лидеров меджлиса о том, что в Крым сегодня желают вернуться еще как минимум 120 тыс. татар. «Между Украиной и постсоветскими государствами, на территории которых все еще против своей воли остаются не менее 120 тыс. крымских татар, нет специальных соглашений, обеспечивающих им условия для беспрепятственного выезда из мест изгнания», – сообщил заместитель главы меджлиса Р. Чубаров в одном из интервью. Позже на встрече с иностранными дипломатами глава меджлиса М. Джемилев заявил о 150 тыс. человек. «К настоящему времени на своей родине, в Крыму, проживают около 280 тыс. крымских татар, что составляет примерно 13 % населения автономии. По различным оценкам за пределами Крыма на территории бывшего СССР вынужденно продолжают оставаться еще около 120–150 тыс. человек. Они не могут самостоятельно возвратиться на свою родину, воссоединиться со своими соотечественниками и родственниками», – сообщил М. Джемилев. «Время от времени высокопоставленные чиновники и политики позволяют себе заявления о том, что, мол, следует остановить процесс возвращения крымских татар. Некоторые из них идут еще дальше, открыто оправдывая преступления, совершенные советским режимом», – заявил глава меджлиса. При этом он подчеркнул, что «все годы независимости Украины крымские татары и их представительные органы выступают монолитной прогосударственной силой в Крыму, не дающей ввергнуть полуостров в пучину политического сепаратизма, подогреваемого извне».

Крайнее недовольство вышеизложенными заявлениями М. Джемилева выразил лидер партии «Русский блок» Г. Басов. «Что касается 150 тыс. татар, понятно, что подобная идея воспринимается крайне негативно. В Крыму нет необходимости привлекать из иностранных государств дополнительных людей, тем более, другой формации, других взглядов. Это может привести к конфликтам», – заявил политик. В то же время он констатировал, что пока ни власть, ни западные дипломаты не отказываются от переговоров с меджлисом, не прошедшим регистрацию в соответствии с законами Украины. «Западные дипломаты и власть продолжают заигрывать перед нелегальной структурой», – подчеркнул лидер «Русского блока».

Наряду с этим лидеры пророссийских организаций заявили о начале подготовки «к возвращению на полуостров 800 тыс. русских, которые являются потомками 300 тыс. убитых здесь граждан в годы гитлеровской оккупации». Об этом заявил член Координационного совета русских организаций Тавриды и Севастополя, лидер казачьей общины «Соболь» В. Храмов, депортированный властями Украины, но продолжающий координировать деятельность организации на полуострове. «Мы объявляем, что начинаем подготовительную работу к этому, и приглашаем к сотрудничеству органы местной власти в виде местных республиканских, городских, сельских и поселковых отделений правящей русской Партии регионов, мы призываем к сотрудничеству в решении этой давно назревшей проблемы исполнительные органы всех уровней вообще, и Совет министров – в особенности», – заявил В. Храмов.

Тем временем украинская власть старается не идти на обострение отношений с меджлисом и демонстрирует готовность к содействию в решении проблем крымских татар. Вопросы, касающиеся межэтнических отношений на полуострове (в частности, хода рассмотрения законопроекта «О восстановлении прав лиц, депортированных по национальному признаку», финансирования программы обустройства депортированных граждан в АРК и необходимости продления реализации этого документа до 2015 г. и т. д.), обсуждались на встречах главы крымского парламента В. Константинова и заместителя председателя Совмина П. Бурлакова с Верховным комиссаром ОБСЕ по делам национальных меньшинств К. Воллебеком. В ходе встреч подчеркивалось, что значимым результатом внимания Совмина к решению проблем представителей национальных меньшинств стало укрепление межнационального и межконфессионального согласия на полуострове. По словам первого вице-премьера П. Бурлакова, Европейский Союз, а также ОБСЕ являются важными партнерами руководства автономии в расширении диалога власти с национально-культурными сообществами. «Все наши действия предпринимаются в строгом соответствии со Стратегией развития Крыма до 2020 г. Мы убеждены в том, что совместная работа над ее реализацией позволит нам не только объединить представителей всех национальностей Крыма, но и пополнять бюджет для решения социальных проблем крымчан», – заявил П. Бурлаков. По словам К. Воллебека, ЕС высоко ценит подход руководства АРК к решению земельных проблем

депортированных граждан и будет оказывать содействие в укреплении межнационального согласия в автономии. «Отношения ОБСЕ с правительствами Украины и Крыма всегда были тесными, и мы надеемся, что наше сотрудничество будет расширяться и укрепляться в свете будущего председательствования Украины в ОБСЕ», – заявил К. Воллебек.

Что касается земельных проблем, то несмотря на заявления представителей крымской власти об их постепенном решении, в этой сфере еще многое предстоит сделать. Отметим, что по данным Республиканского комитета по земельным ресурсам Крыма в автономии за последний год ущерб от незаконной деятельности в земельной сфере (самовольный захват земельных участков, использование земельных участков не по целевому назначению, снятие плодородного слоя почвы без специального разрешения) составил около 2,6 млн грн.

По словам первого вице-премьера АРК П. Бурлакова, в Крыму сегодня успешно освобождаются самовольно занятые земельные участки. Всего в получении земельных участков нуждаются порядка 16 тыс. крымчан, однако действующее законодательство затрудняет процесс выделения земли. «Мы можем предоставлять землю только в пределах границ населенных пунктов, такого количества участков у нас нет. Поэтому необходимо разграничить территорию, разработать градостроительную документацию и выполнить целый ряд процедур», – говорит чиновник. «Мы зависим от действующего законодательства, но продолжаем активную работу. Эти проблемы, безусловно, надо решать, поскольку они касаются всех жителей Крыма», – заключил П. Бурлаков.

Меджлис сомневается в эффективности действий власти в этой сфере. В частности, его представители подвергли критике Генеральный план развития Симферополя на период до 2026 г., который по их мнению «не учитывает интересы депортированных граждан и фактически игнорирует их конституционное право на получение земли для строительства индивидуального жилья на территории столицы Крыма». «Игнорирование потребностей граждан в индивидуальных земельных участках приведет, наверное, к нехорошим явлениям. Мы после того, как был избран Президент, не проводим акции протеста. В. Джарты шел хорошим путем. Но сейчас пластинка поменялась», – заявил глава комиссии меджлиса по земельным вопросам З. Куртумеров. В связи с этим глава земельной комиссии меджлиса считает необходимым в кратчайшие сроки произвести корректировку Генерального плана развития Симферополя в части определения планировочных зон, чтобы обеспечить возможность предоставления участникам «полян протеста» и славянских земельных пикетов участков для строительства и обслуживания жилых домов на территории столицы Крыма и решить вопрос об освобождении тех самовольно занятых земельных массивов, которые расположены в охранных зонах водоемов, кладбищ, подземных инженерных коммуникаций и высоковольтных линий электропередач.

То, как будут решаться все эти вопросы, во многом повлияет на расстановку сил в крымском политикуме накануне парламентских выборов, к

которым уже начали подготовку ведущие политические силы региона. Эксперты утверждают, что «крымская двухпартийность» включающая Партию регионов и систему представительских органов крымских татар, которая, преимущественно, будет определять политическую ситуацию в Крыму, в обозримом будущем может оставаться достаточно стабильной, но политический вес той или иной силы может меняться в зависимости от обстоятельств. При этом реальный вес политического влияния меджлиса может быть больше, чем процент его присутствия в местных советах, в силу более высокой степени организованности и уровня пассионарности крымских татар.

Вопрос о том, в какой форме меджлис примет участие в избирательной кампании, сегодня открыт. По словам М. Джемилева, представители крымскотатарской общины будут проводить переговоры с различными политическими силами по поводу присоединения и поддержки на следующих парламентских выборах. Но на поддержку с их стороны может рассчитывать только заведомо проходная политическая сила. «Я бы сказал, что у крымских татар не столь много голосов, чтобы существенно влиять на проходимость партии в Верховную Раду, а поэтому должны быть заранее уверены, что эта политическая сила является проходной», – заявляет М. Джемилев. «Все эти годы мы были в союзе с Народным Рухом Украины, но как будет на предстоящих в 2012 г. парламентских выборах, пока непонятно. Похоже, Народный Рух будет с “Батьківщиной” Ю. Тимошенко, а крымские татары пока не определились», – подчеркивает глава меджлиса. При этом, по его заверению, на недавней встрече с лидером партии «УДАР» В. Кличко каких-либо договоренностей по поводу выборов «не было и не могло быть до решения курултая». Как отметил М. Джемилев, рейтинг этой партии, по разным данным, составляет от 2 % до 8 %.

Говоря об отношениях меджлиса с партией «Фронт змін», М. Джемилев отметил, что по многим вопросам «точки зрения совпадают». «Коллеги в меджлисе довольно много говорят о целесообразности союза», – сообщил он.

Эксперты также склоняются к мнению, что именно «Фронт змін» – наиболее приемлемый вариант для меджлиса, учитывая, что его давний партнер Народный Рух Украины потерял какие-либо шансы вновь оказаться в Верховной Раде. «Мне кажется, что с В. Кличко это менее вероятно, во-первых, потому что самому В. Кличко не гарантировано место в парламенте, в отличие от того же А. Яценюка, которому сейчас отдают третье место после Партии регионов и “Батьківщини”», – заявляет политолог Т. Березовец.

Крымский политолог А. Никифоров также считает, что в случае создания предвыборного альянса с меджлисом партия В. Кличко может рассчитывать на определенный процент голосов крымских татар, однако это не будет гарантировать ему прохождение в парламент. «Все зависит от того, как на это отреагирует остальная Украина, потому что крымчане – люди разумные, они прекрасно разделяют политику и бокс, даже несмотря на полтора года правления “правительства реформаторов”. Поэтому шансы самого В. Кличко на какую-то поддержку в Крыму близки к нулю. В случае, если он подцепит к

себе меджлис, то своих обычных 6 % крымских голосов меджлис может ему добавить, потому что, как показывает подсчет результатов всех этих выборов, поддержка меджлиса дает плюс 6 %, а без его поддержки все эти партии, к которым, по всей видимости, будет принадлежать и “УДАР”, больше одного процента не набирают», – отметил эксперт. В то же время, по его словам, как эти 6 % будут сочетаться с общенациональным уровнем поддержки партии В. Кличко – вопрос непосредственно к М. Джемилеву. «Обычно прежние политические партнеры меджлиса из украинских партий были проходными в украинский парламент, и тот же самый М. Джемилев именно благодаря этому ... в депутатских креслах уже несколько каденций. Он ни разу не побеждал на округе, в отличие от того же Р. Чубарова, который проходил по округу. М. Джемилев по сути дела свою политическую карьеру сделал на удачных альянсах. Будет ли этот альянс удачным, еще раз повторю, это все к М. Джемилеву. Но если он готов к подобного рода союзу, что-то, наверное, есть такое, что заставляет его быть убежденным в том, что этот самый “УДАР” пробьется в украинский парламент и настолько пробьется, что там хотя бы его одного можно будет снова в это депутатское кресло посадить», – прокомментировал политолог ситуацию вокруг проблемы участия меджлиса в выборах.

Представители Партии регионов также осознают необходимость активизации действий по увеличению уровня политического влияния в регионе. На недавней конференции Крымской республиканской организации ПР, замглавы крымских «регионалов» П. Бурлаков заявил, что в Крыму местные организации Партии регионов должны провести анализ своей работы. «Мы отдаем себе отчет, что у нас есть много недоработок, в том числе организационного характера. Парторганизациям необходимо провести оперативный анализ всего, что и как удалось сделать, чтобы определить не только наши сильные стороны, но и выявить все слабые места, предложить реальные механизмы выравнивания ситуации», – сказал П. Бурлаков.

Недостатком работы представителей ПР в Крыму П. Бурлаков назвал то, что некоторые депутаты не отчитываются перед избирателями о своей работе. Некоторые депутаты крымского парламента, председатели и депутаты местных советов не приняли участие в отчетах перед избирателями путем проведения публичных слушаний. «Такая позиция противоречит принципам нашей партийной организации, грубо нарушает внутривнутрипартийную дисциплину и наносит серьезный ущерб нашему общему делу», – сказал П. Бурлаков. По его словам, успех команды ПР зависит от добросовестности в работе, четкого понимания поставленных задач, а также «грамотных, взвешенных и своевременных решений и действий». Одним из важных аспектов деятельности партии стал рост медиа-активности крымских «регионалов». Крымские обозреватели отмечают, что в последнее время на сайтах органов власти Крыма появляются имиджевые материалы, популяризирующие партию. В частности, такие статьи были размещены на сайтах горсоветов Алушты и Джанкоя. Некоторые обозреватели отметили, что появление сообщений подобного характера на официальном сайте органа

власти свидетельствует о том, что местная власть игнорирует законы о местном самоуправлении и о противодействии коррупции, в соответствии с которыми органы власти не могут предоставлять какие-либо преференции политическим партиям или отдельным политикам, а местное самоуправление должно осуществляться на принципах законности и быть вне политики.

«Об усилении сотрудничества с Партией регионов вплоть до объединения ведут переговоры несколько крупных политических сил. Это показатель успешности программы реформ В. Януковича. В условиях мирового кризиса все здоровые силы в обществе объединяются, чтобы совместными усилиями преодолеть трудности – консолидация позволяет оперативно принимать эффективные решения и успешно претворять их в жизнь», – говорится в сообщении, размещенном на сайте горсовета Алушты, и уточняется, что накануне нового политического сезона идет речь об объединении с Партией регионов партий-коллег по парламентскому большинству – «Сильной Украины» и Народной партии Украины.

Отметим, что большинство членов Крымской республиканской организации партии «Сильная Украина» поддерживают идею объединения с Партией регионов. Об этом, в частности, заявляет руководитель секретариата КРО «Сильной Украины» С. Пастушок. «Точно так же и лидер республиканской парторганизации, глава бюро В. Пальчук высказал свою точку зрения в поддержку решения С. Тигипко», – отметил он. В то же время политик уточнил, что объединительный процесс неоднозначно воспринят некоторыми членами партии и в настоящее время идет внутрипартийная дискуссия. При этом, по его данным, количество членов политсилы в Крыму пока не изменилось, их по-прежнему насчитывается около 3 тыс. человек. По словам С. Пастушка, на уровне центральных органов Партии регионов и «Сильной Украины» созданы рабочие группы по объединительному процессу. «Не слиянию, а объединительному процессу», – подчеркивает С. Пастушок.

Исход избирательной гонки и перспективы укрепления вертикали власти в Крыму будут определяться помимо прочего тем, что объединительные процессы в пропрезидентском лагере происходят на фоне некоторой трансформации «пророссийского» образа нынешней власти, в свете непростых отношений с РФ. Этот процесс накладывается на общее ухудшение социального положения большинства населения вследствие кризиса в экономике и непопулярных реформ власти. Некоторые эксперты в связи с этим указывают на возможную потерю Партией регионов части сторонников на Юго-Востоке страны и, в частности, в АРК. Оппозиция же прогнозирует массовые волнения граждан с целью замещения действующей власти, хотя руководствуется при этом скорее политическими соображениями, чем адекватным анализом сложившейся ситуации.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

На засіданні керівників парламентських фракцій 3 листопада під головуванням Голови Верховної Ради України В. Литвина обговорювалося питання процедури розгляду законопроектів щодо виборів народних депутатів.

Спікер українського парламенту запропонував провести на вечірньому засіданні Верховної Ради рейтингове голосування по всіх законопроектах про вибори і створити після того тимчасову парламентську комісію, доручивши їй опрацювати документ, який отримає найбільшу підтримку парламентаріїв. При цьому, вважає В. Литвин, парламент має поставити перед комісією конкретні завдання, в тому числі – врахувати зауваження та рекомендації Венеціанської комісії до законопроекту про вибори, який було розглянуто цією інституцією, додатково вивчивши ті з них, які суперечать конституційним положенням.

Лідери фракцій «БЮТ – Батьківщина» та «Наша Україна – Народна самооборона», зі свого боку, висловилися проти проведення рейтингового голосування та запропонували, щоб тимчасова комісія розробила узгоджений документ на основі всіх існуючих законопроектів про вибори народних депутатів.

Керівники парламентських фракцій вирішили повернутися до цього питання під час перерви в засіданні Верховної Ради, яка відбудеться після 12 години, щоб знайти компроміс щодо процедури розгляду законопроекту про вибори (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 3.11*).

Голова Верховної Ради України В. Литвин 2 листопада зустрівся зі співдоповідачами Комітету ПАРЄ з питань дотримання обов'язків і зобов'язань країнами-учасницями Ради Європи (Моніторинговий комітет) М. де Пурбе-Лундін та М. Ренс.

«Я надзвичайно ціную наш діалог, вашу об'єктивність, неупередженість і неангажованість», – сказав В. Литвин на початку зустрічі. Спікер парламенту поінформував про законотворчу діяльність Верховної Ради України, спрямовану на забезпечення виконання статутних зобов'язань перед Радою Європи та реалізацію відповідних рекомендацій її Парламентської асамблеї, і високо оцінив рекомендації і висновки Венеціанської комісії до деяких законодавчих актів.

При цьому він зазначив, що нині у парламенті зареєстровано більш ніж 900 законопроектів, і щотижня, за його словами, на розгляд вносяться майже 50 законодавчих актів.

У свою чергу, співдоповідачі поцікавилися станом підготовки ряду ключових законопроектів, серед яких законопроект про вибори народних депутатів, нова редакція Кримінально-процесуального кодексу, нова редакція

законів «Про прокуратуру» та «Про адвокатуру», інших законодавчих актів, спрямованих на розбудову громадянського суспільства.

«Ми друзі України, – зазначила М. Репс, – і ми впевнені, що більшість цих законів буде прийнято і реалізовано». Разом з тим, співдоповідачі вважають, що у січні 2012 р. у ПАРЄ відбудеться «жваве обговорення» «українського питання».

Нагадаємо, нинішній візит співдоповідачів в Україну здійснюється в рамках підготовки проміжної доповіді «Функціонування демократичних інституцій в Україні», яка буде розглядатись на січневій частині сесії ПАРЄ 2012 р. Рішення щодо здійснення позачергового візиту в Україну схвалено на засіданні Моніторингового комітету під час жовтневої частини цьогорічної сесії Асамблеї *(Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2011. – 2.11).*

Голова Верховної Ради України В. Литвин виступає за необхідність ухвалення нового закону про вибори народних депутатів України.

Під час зустрічі зі співдоповідачами Комітету ПАРЄ з питань дотримання обов'язків і зобов'язань країнами-учасницями Ради Європи (Моніторинговий комітет) М. де Пурбе-Лундін та М. Репс В. Литвин висловив думку, що чинний виборчий закон «нівелює особистість», і зміни потрібні, аби парламент був відповідальним.

Нині, сказав В. Литвин, у Верховній Раді зареєстровано шість виборчих законопроектів.

Спікер парламенту також зауважив, що незважаючи на відсутність законодавчої заборони приймати зміни до виборчого законодавства менш ніж за рік до виборів, він переконаний, що нова редакція закону про вибори народних депутатів має бути ухвалена до кінця нинішнього року *(Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2011. – 2.11).*

Будь-які зміни до Основного закону вноситимуться у спосіб, визначений чинною Конституцією України. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Литвин під час зустрічі зі співдоповідачами Комітету ПАРЄ з питань дотримання обов'язків і зобов'язань країнами-учасницями Ради Європи (Моніторинговий комітет) М. де Пурбе-Лундін та М. Репс.

В. Литвин зазначив, що нині у рамках створених Президентом України Комісії зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права, а також Науково-експертної групи з підготовки Конституційної асамблеї триває робота українських науковців, експертів у галузі конституційного права, політиків та представників громадськості над конституційним процесом.

Торкаючись питання щодо розбудови громадянського суспільства, В. Литвин повідомив, що у першому читанні ухвалений законопроект про громадські організації. Також, за його словами, у липні нинішнього року проект Закону України «Про систему суспільного телебачення і

радіомовлення України» було передано на розгляд Генерального директорату з прав людини та правових питань Ради Європи, і планується, що висновок щодо нього буде схвалено Венеціанською комісією найближчим часом (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 2.11).*

До тексту законопроекту про гуманізацію деяких економічних злочинів внесено майже 260 поправок. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Литвин під час зустрічі зі співдоповідачами Комітету ПАРЄ з питань дотримання обов'язків і зобов'язань країнами-учасницями Ради Європи (Моніторинговий комітет) М. де Пурбе-Лундін та М. Репс.

В. Литвин зазначив, що цей законопроект є одним з елементів реформування правоохоронної системи. За його словами, сьогодні має відбутися засідання профільного парламентського Комітету, на якому планується розглянути пропозиції до тексту законопроекту, ухваленого у першому читанні.

Спікер парламенту наголосив, що реформування й надалі здійснюватиметься у тісному співробітництві з Венеціанською комісією та Радою Європи, де зараз проходить експертизу проект нового Кримінально-процесуального кодексу.

10 серпня 2011 р. цей проект передано на експертизу Генеральному директорату з прав людини та правових питань Ради Європи, а 18 жовтня 2011 р. Секретаріат Ради Європи надав попередні коментарі щодо цього проекту. Після прийняття Кримінально-процесуального кодексу буде розроблено Концепцію реформування правоохоронних органів, а також нову редакцію законів про прокуратуру та про адвокатуру, зазначив він.

Нині, сказав В. Литвин, також триває робота над внесенням змін до Кримінального кодексу України (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 2.11).*

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти у другому читанні та в цілому проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської та службової діяльності).

Проектом (реєстр. № 9221), поданим Президентом України, пропонується скасувати кримінальну відповідальність за ті діяння у сфері господарської діяльності, які сьогодні втратили ознаки підвищеної суспільної небезпеки, достатньої для переслідування їх у кримінальному порядку. Зокрема, скасувати кримінальну відповідальність за склади злочинів, передбачених ст. 201 «Контрабанда» – стосовно контрабанди товарів, ст. 202 «Порушення порядку зайняття господарською діяльністю та діяльністю з надання фінансових послуг», ст. 203 «Зайняття забороненими видами господарської діяльності», ст. 207 «Ухилення від повернення виручки в

іноземній валюті», ст. 208 «Незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків», ст. 214 «Порушення правил здачі дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння», ст. 215 «Підроблення знаків поштової оплати і проїзних квитків», ст. 217 «Незаконне виготовлення, збут або використання державного пробірного клейма», ст. 218 «Фіктивне банкрутство», ст. 220 «Приховування стійкої фінансової неспроможності», 221 «Незаконні дії у разі банкрутства», ст. 223 «Розміщення цінних паперів без реєстрації їх випуску», ст. 225 «Обман покупців та замовників», ст. 226 «Фальсифікація засобів вимірювання», ст. 228 «Примушування до антиконкурентних узгоджених дій», ст. 234 «Незаконні дії щодо приватизаційних паперів», ст. 235 «Недотримання особою обов'язкових умов щодо приватизації державного, комунального майна або підприємств та їх подальшого використання чинного Кримінального кодексу України».

За вчинення вищеназваних правопорушень проектом передбачається встановити адміністративну відповідальність у вигляді накладення штрафів. На засіданні комітету були розглянуті пропозиції, які надійшли до законопроекту до другого читання.

Члени комітету під час розгляду підтримали пропозиції народних депутатів І. Геращенко, Б. Тарасюка, В. Ковалюка, В. Мойсика щодо зміни назви законопроекту. Парламентарії запропонували доповнити назву проекту словами «та службової», виклавши її у наступній редакції «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської та службової діяльності». Члени комітету також 11-ма голосами з 12 присутніх (один – утримався) підтримали поправки 95 і 198 народного депутата В. Швеця. Поправкою 95, якою пропонувалося вилучити з Кримінального кодексу ст. 202, 203, 207, 208, 214, 215, 217, 218, 220, 221, 223, 225, 226, 228, 234, 235 запропоновано також вилучити ст. 365 «Перевищення влади або службових повноважень» (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 2.11).*

Комітет з питань правосуддя рекомендує парламенту прийняти в другому читанні та в цілому проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо вдосконалення окремих положень адміністративного судочинства).

Законопроект (реєстр. № 8736), внесений народним депутатом С. Ківаловим, спрямований на підвищення ефективності адміністративного судочинства, уточнення та вдосконалення процедур і окремих аспектів розгляду адміністративних справ, запровадження більш якісного та оперативного адміністративного судочинства.

Відповідні зміни пропонується внести до Кодексу адміністративного судочинства, а також доповнити його новими положеннями щодо удосконалення процедури розгляду справ у порядку адміністративного судочинства. Проектом закону пропонується також внести зміни до Закону

«Про звернення громадян», передбачивши, що його дія не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, визначений законами «Про судоустрій і статус суддів», «Про доступ до судових рішень» та Кодексом адміністративного судочинства, оскільки зазначені нормативні акти встановлюють специфічний порядок розгляду таких звернень.

Під час підготовки законопроекту до другого читання від суб'єктів права законодавчої ініціативи надійшла низка пропозицій, які комітетом були розглянуті та частина з них були враховані. Народні депутати пропонують ч. 4 ст. 181 Кодексу адміністративного судочинства викласти у такій редакції: «Про подання позовної заяви суд повідомляє відповідача за допомогою кур'єра, телефону, факсу, електронної пошти чи іншого технічного засобу, тощо не пізніше ніж наступного дня після відкриття провадження у справі. Протягом одного дня з дня одержання такого повідомлення відповідач зобов'язаний отримати у суді копію позовної заяви та доданих до неї документів»; та після частини п'ятої доповнити новою частиною такого змісту: «Адміністративні справи з приводу рішень, дій або бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби щодо виконання ними рішень судів у справах, передбачених п. 1–4 ч. 1 ст. 18 цього Кодексу розглядаються місцевим загальним судом як адміністративним судом, який видав виконавчий лист» (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 2.11*).

Комітет з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення зміни до ст. 6 Закону «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» (щодо розрахунків за ядерне паливо для АЕС України).

Законопроектом (реєстр. № 8119) пропонується дозволити здійснювати розрахунки за імпорнтними операціями з поставки неопромінених паливних елементів (твелів) та частин ядерних реакторів (поглинаючих стержнів системи управління і захисту), віднесених до групи 84 товарної номенклатури Митного тарифу у строк до 365 календарних днів з дати перерахування авансового платежу на користь нерезидента.

У разі перевищення зазначеного строку необхідно буде отримати висновок центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики, як це передбачено вимогами Закону «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 2.11*).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи заслухав інформацію Рахункової палати щодо виконання Державної цільової програми

комплексного протипаводкового захисту в басейнах річок Дністра, Пруту та Сірету.

Державну цільову програму комплексного протипаводкового захисту в басейнах річок Дністра, Пруту та Сірету затверджено постановою Кабінету Міністрів від 27 грудня 2008 р. Головним виконавцем і розпорядником коштів визначено Державне агентство водних ресурсів України.

На засіданні комітету зазначалося, що через відсутність належної організаційної системи управління реалізацією Програми заплановані на 2009–2010 рр. завдання та заходи не виконані.

Серед основних недоліків Рахунковою палатою відзначається: недосконалість та неузгодженість нормативно-правового та організаційного забезпечення фінансування заходів Програми; неналежна координація дій між виконавцями; порушення черговості виконуваних завдань; неефективне використання коштів розпорядниками нижчого рівня; порушення порядку затвердження відповідних регіональних програм; недостатнє фінансування заходів Програми за рахунок місцевих бюджетів; недостатній контроль за реалізацією Програми; недостатній контроль за використанням кредитних коштів у сумі 50 млн євро.

На засіданні наголошувалося, що в результаті першочергові заходи Програми у частині створення комплексу основних захисних протипаводкових споруд виконані менше, ніж на 20 %. При цьому, рівень фінансового забезпечення становив 74,5 %.

За інформацією Державного агентства водних ресурсів, з часу реалізації Програми (2009–2010 рр.) побудовано та реконструйовано 9,32 км берегоукріплень, 11,85 км водозахисних дамб, 11,85 км водозахисних дамб тощо. В результаті захищено від дії паводків 80 населених пунктів, 4,8 тис. садиб та 9,1 тис. га сільськогосподарських угідь.

На виконання постанови Кабінету Міністрів «Про скорочення кількості та укрупнення державних цільових програм» визначено перелік програм, які мають бути скасовані або змінені. До зазначеного переліку увійшла і Державна цільова програма комплексного протипаводкового захисту в басейнах річок Дністра, Пруту та Сірету.

Сьогодні зазначена Програма включена до проекту закону про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку водного господарства на період до 2020 р., який зараз знаходиться на розгляді у Кабінеті Міністрів.

Народні депутати вважають також, що необхідно прискорити внесення на розгляд Верховної Ради проекту закону про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку водного господарства на період до 2020 р. (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 2.11).*

Комітет з питань правової політики рекомендує парламенту прийняти за основу та в цілому проект закону «Про внесення змін до деяких законів України»

(щодо обмеження цивільної дієздатності осіб, які зловживають азартними іграми).

Законопроектом (реєстр. № 8266) пропонується розширити підстави для обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, а саме – віднести до таких підстав зловживання особою азартними іграми. Відповідні доповнення передбачається внести до ст. 36 і 38 Цивільного кодексу України та ст. 238 Цивільного процесуального кодексу України.

На думку одного з авторів проекту, народного депутата С. Міщенка, обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, яка зловживає азартними іграми, стане дієвим засобом для захисту прав та інтересів як самої особи, так і членів її сім'ї, інших суб'єктів, з якими вона вступає в цивільні відносини (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 2.11).*

Верховна Рада України ухвалила Закони:

– Закон «Про ратифікацію Угоди між Україною та Естонською Республікою у сфері соціального забезпечення». Відповідний законопроект зареєстровано за № 0227;

– Закон «Про ратифікацію Додатків до документів, складених за результатами Першої спільної перевірки проходження лінії державного кордону між Україною і Угорською Республікою, проведеної в період 1997–2003 рр.». Відповідний законопроект зареєстровано за № 0226;

– Закон «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці № 155 1981 р. про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище». Відповідний законопроект зареєстровано за № 0225;

– Закон «Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Федеративної Республіки Бразилія про співробітництво в оборонній сфері». Відповідний законопроект зареєстровано за № 0221 (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 2.11).*

Верховна Рада України ухвалила Закони:

– Закон «Про внесення зміни до Закону України “Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності”» (щодо приведення у відповідність до вимог законодавства). Відповідний законопроект зареєстровано за № 8791;

– Закон «Про внесення змін до Закону “Про ліцензування певних видів господарської діяльності”» (щодо порядку видачі копії ліцензії). Відповідний законопроект зареєстровано за № 8450;

– Закон «Про внесення змін до Закону України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”» (щодо розширення мережі дозвільних центрів). Відповідний законопроект, який ухвалено із змінами, зареєстровано за № 8463 (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2011. – 3.11).*

Народный депутат от Партии регионов В. Коновалюк считает, что существуют все основания для увольнения министра обороны М. Ежеля.

По словам В. Коновалюка, украинская армия продолжает деградировать, а уровень коррупции превышает все допустимые нормы. «С коррупционными действиями, вроде отчуждения имущества или земли, никто не борется. Никто не делает никаких выводов и никто не привлекает к ответственности людей, которые всем этим занимаются. Очень ужасно и стыдно о таком говорить но, к сожалению, это имеет место», – заявил депутат.

«Регионал» высказал убеждение, что Министерство обороны должен возглавлять человек, который обладает такими качествами, как мужество и профессионализм.

Кроме того, министр обороны должен быть весьма влиятелен в Кабмине, чтобы иметь возможность добиваться выделения из бюджета больше денег на решение социальных проблем военнослужащих. «Тогда социальные проблемы, проблемы с обеспечением боеспособности Вооруженных сил решались бы более эффективно и оперативно», – отметил В. Коновалюк (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11*).

Верховная Рада отказалась поэтапно повысить прожиточный минимум до 1525 грн и минимальную заработную плату до 1606 грн в 2011 г.

В частности, проектом предусматривалось повышение размера прожиточного минимума с 1 октября – до 1494 грн, с 1 декабря – до 1525 грн. Напомним, согласно действующей редакции ст. 21 Закона «О государственном бюджете Украины на 2011 г.», прожиточный минимум на одного человека установлен: с 1 октября – 934 грн, с 1 декабря – 953 грн (*ПАРЛАМЕНТ: Украинский политический tabloid (www.parlamentua.com). – 2011. – 3.11*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент В. Янукович уволил председателей Львовской и Запорожской областных государственных администраций М. Цымбалюка и Б. Петрова из-за потери ими контроля над вверенными регионами.

По мнению депутата Львовского областного совета А. Старовойта («Наша Украина»), причин для увольнения львовского губернатора накопилось достаточно. «Господин Цымбалюк потерял контроль над областью в экономической сфере, он не сумел достичь единства с местными бизнесменами с целью развития региона. А политически потеря контроля над областью произошла после событий 9 мая – здесь он продемонстрировал свое

бездействие как губернатор», – подчеркнул он. В свою очередь представители львовской организации ВО «Свобода» считают, что причиной отставки послужили именно экономические показатели.

Глава Запорожского облсовета П. Матвиенко допустил, что в работе областной исполнительной власти могли быть допущены ошибки, однако отверг обвинения оппонентов в непрофессионализме команды Б. Петрова.

Между тем лидер фракции «Батьківщина» в Запорожском облсовете Н. Фролов считает, что решение о снятии губернатора является объективной оценкой его деятельности. «В Запорожской области масса проблем, начиная от контроля за выделением и использованием земли и заканчивая конфликтами между различными субъектами управления. При этом – полный провал в кадровой политике. Даже директора водоканала назначают, лишь убедившись в его принадлежности к Партии регионов. Отсюда и такая ситуация», – заявил Н. Фролов (*МинПром – інформація бизнес-класа* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 3.11).

Важливою передумовою подальших позитивних змін в Україні є ефективна економічна політика держави. Про це заявив Президент України В. Янукович на Міжнародних муніципальних слуханнях у Києві. Він додав, що Україні вдалося вийти майже на докризовий рівень економічного розвитку.

«За півтора роки ми змогли подолати адміністративний хаос, відтворити дієздатну дієву владну вертикаль. Ми поступово витягуємо Україну з економічної прірви, в яку вона скотилася в 2008–2009 рр.», – наголосив В. Янукович.

«У людей є робота і зарплата, заборгованість з якої поступово скорочується», – сказав Президент, зауваживши, що за останні півтора роки середня зарплата зросла майже на 800 грн, стабільно зростає ВВП, темпи промислового зростання становлять близько 10 %, показник інфляції на рівні близько 9 % є одним із найнижчих за останні п'ять років.

В. Янукович також зауважив, що цього року в Україні зібрано один з найкращих врожаїв за всі роки незалежності. «Головне тепер – по-господарськи використати досягнуте», – додав він.

Водночас, зауважив глава держави, для подальшого економічного розвитку країни, зростання добробуту громадян, утвердження України як сильної, надійної держави існують суттєві ризики. Насамперед йдеться про необхідність збереження позитивних тенденцій в умовах розгортання нової хвилі світової економічної кризи. «Ви на місцях відчуваєте, як непросто сьогодні управляти економікою... Ситуація залишається дуже-дуже непростою», – сказав В. Янукович, звертаючись до представників місцевої влади.

Водночас глава держави наголосив: українська влада щоденно слідкує за ситуацією на світових ринках. «Ми готові в будь-яку хвилину оперативно відреагувати на економічні зміни у світі. Україна є невід'ємною складовою тих процесів, які відбуваються, тому ми на постійній основі працюємо і з

бізнесом, і з наукою, і з банківською сферою. У цій постійній тісній співпраці ми, безумовно, знаходимо інструменти, як реагувати на цю ситуацію», – сказав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2011. – 1.11).

Президент України В. Янукович вважає, що надто висока ціна, яку сьогодні платить Україна за газ, є однією з найбільших проблем для економіки нашої держави. На цьому глава держави наголосив, виступаючи на Міжнародних муніципальних слуханнях у Києві.

«Безумовно, ми маємо одну з найсерйозніших проблем – це проблема надвеликої ціни на газ, яка впливає практично на всі напрями економіки нашої країни. Це – і тарифи на житлово-комунальне господарство, і пряма ціна на газ. І не випадково ми маємо дефіцит НАК “Нафтогаз України”, тобто НАК “Нафтогаз” сьогодні працює зі збитками», – підкреслив Президент.

«Ми півтора роки ведемо надзвичайно непросту роботу для того, щоб знайти вихід з цієї ситуації», – наголосив глава держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2011. – 1.11).

Під головуванням Президента України В. Януковича відбулося розширене засідання Кабінету Міністрів України за участю членів Комітету з економічних реформ (Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)). – 2011. – 2.11).

Президент України В. Янукович привітав хліборобів Кіровоградщини з намолом 3 млн т зерна. «Такий багатий врожай є доказом самовідданості аграріїв Кіровоградщини та безмежної любові до рідної землі», – підкреслив глава держави у вітанні.

Президент подякував хліборобам за «нелегку і плідну працю, яка зміцнює економіку Української держави та повертає їй забуту славу житниці Європи» і побажав їм та їхнім родинам міцного здоров'я, щастя, достатку та нових здобутків в ім'я України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2011. – 2.11).

Уряд створить умови для повноцінного розвитку територіальних громад. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров під час відкриття 17-ої сесії Конференції міністрів країн-членів Ради Європи, відповідальних за місцеве та регіональне врядування.

Прем'єр-міністр підкреслив, що уряд проведе реформи системи органів місцевого самоврядування і територіальних органів, які безпосередньо відповідають за розвиток територіальних громад.

За словами М. Азарова, уряд створить нормальні цивілізовані умови для життя громадян та надання їм якісних послуг.

Глава уряду нагадав, що органи місцевого самоврядування у цьому році отримали додаткові кошти для виконання своїх повноважень, а також кошти у бюджеті розвитку регіонів у розмірі більше ніж 3,8 млрд грн, а наступного року, за словами Прем'єр-міністра, ця сума буде збільшена у 1,5 раза.

М. Азаров підкреслив, що зміни до Бюджетного кодексу передбачають ряд заходів, спрямованих на формування прогнозованої бюджетної політики, забезпечення регіонального економічного росту та збільшення фінансової самостійності місцевих бюджетів.

Глава уряду підкреслив, що також значно розширені джерела доходів при визначенні міжбюджетних трансфертів, а також бюджетів розвитку регіонів.

Прем'єр-міністр підкреслив, що важливим напрямом реформи місцевого самоврядування є створення умов, які дозволять реалізувати основні положення Європейської хартії місцевого самоврядування, яку Україна підписала у 1995 р.

Глава уряду підкреслив, що в Україні діє 12 тис. територіальних громад, і приблизно половина з них має чисельність населення до 3 тис. осіб. За його словами, місцеві бюджети таких громад дотуються державою більше ніж на 70 %. А тому говорити про повноцінне самоврядування не можна, забезпечення їх життєдіяльності значною мірою залежить від трансфертів з держбюджету. «Вихід із цієї ситуації полягає у добровільному об'єднанні територіальних громад», – зазначив М. Азаров, підкресливши, що такий процес відбувався в європейських країнах, і Україна, використовуючи їх досвід, розробляє законодавчу базу, яка дасть можливість стимулювати процес об'єднання малочисельних територіальних громад.

«Це дасть змогу створити громади з повноцінними органами місцевого самоврядування, які зможуть вирішувати завдання розвитку, надання послуг населенню, за якість яких вони нести будуть повну відповідальність», – наголосив М. Азаров.

Водночас глава уряду подякував Раді Європи за постійну увагу до проблем розвитку місцевого самоврядування в Україні та підтримку, яку отримують територіальні громади від Ради Європи, таку як технічну допомогу (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 3.11*).

Прем'єр-міністр М. Азаров розкритикував роботу керівництва деяких регіонів за невиконання соціально важливих питань. На цьому глава уряду наголосив під час розширеного засідання уряду, яке відбулося за участю Президента України.

«Уряд ніби працює сам по собі, а місцеві органи влади – на «своїй хвилі», – прокоментував Прем'єр-міністр невиконання урядових рішень у регіонах. Зокрема, глава уряду наголосив, що залишається незадовільною ситуація у Миколаївській області у сфері агропромислового комплексу, в тому числі щодо

стану будівництва нових і реконструкції діючих об'єктів інфраструктури для зберігання сільгосппродукції врожаю 2011 р.

Крім того, за словами М. Азарова, до цього часу нічого не зроблено у Херсонській області з будівництва складів і холодильників оптового ринку з продажу овочевої та сільгосппродукції. Прем'єр-міністр також підкреслив, що у Херсонській області не вирішуються питання утилізації понад 1 тис. т пестицидів та отрутохімікатів, непридатних для використання.

За його словами, дуже погано йдуть справи у Львівській області. «За дев'ять місяців 2011 р. обсяги будівництва у цій області зросли менше, ніж на 1 % – 0,9. Це при тому, що за рахунок централізованих державних капітальних вкладень там був побудований стадіон і закінчується реконструкція аеропорту. І якщо ми ці обсяги приберемо, то в області провал з розвитку будівельного комплексу», – констатував М. Азаров.

Вкрай незадовільною, за словами Прем'єр-міністра, є ситуація з інвестиційними проектами. Він наголосив, що обсяги інвестицій в основний капітал у Запорізькій області за I півріччя 2011 р. зменшилися порівняно з відповідним періодом попереднього року на 32 %, в той час, як по країні зафіксовано зростання на 16 %. За січень – серпень 2011 р. збитки підприємств області збільшилися у 1,6 рази.

«Ми з вами, шановні колеги, з усіма терпляче працювали, але підійшли вже до межі, де ваші амбіції, пошук виправдань замість пошуку способів змінити ситуацію шкодять насамперед людям. Те обурення, яке люди висловлюють, відносно роботи різних органів влади – це момент істини», – підкреслив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2011. – 2.11).

Глава уряду вимагає ліквідувати заборгованість із заробітної плати у регіонах, зокрема Львівській та Миколаївській областях, де зафіксовано навіть зростання заборгованості. Відповідне доручення глава уряду дав під час розширеного засідання уряду, яке відбулося за участю Президента України.

За словами М. Азарова, у Львівській області викликає соціальне напруження зростання заборгованості з виплати зарплати: з початку року заборгованість зросла на 2 млн грн і становила 66 млн грн, у той час як у більшості областей відбувається зворотна тенденція.

«Уряд змушений направити в область додаткову дотацію на виплату зарплати понад 20 млн грн і, звичайно, тут, Вікторе Федоровичу, істотні недоробки губернатора М. Цимбалюка», – зауважив глава уряду.

М. Азаров також підкреслив, що висока заборгованість із виплати зарплати і у Миколаївській області, де станом на 1 жовтня зафіксовано зростання заборгованості із зарплати на 26 % (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2011. – 2.11).

Прем'єр-міністр М. Азаров наголошує на необхідності покращання діяльності Міністерства оборони та Міністерства освіти і науки, молоді та спорту. Він повідомив під час розширеного засідання уряду, яке відбулося за участю Президента України, що на адресу Кабінету Міністрів надходить багато скарг щодо роботи цих відомств.

М. Азаров зупинився на тривожних сигналах щодо ситуації у Міністерстві оборони, зазначивши, що стан справ в армії анітрохи не поліпшився за останній час: житло для військовослужбовців не будується, оборонне замовлення не виконується. Глава уряду при цьому висловив жаль, що міністр оборони до сьогодні не зробив висновків з критики, яка звучала на його адресу рік тому на засіданні РНБО.

Крім того, за словами Прем'єр-міністра, багато скарг надходить на роботу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту. «Міністр не вміє і навіть відверто не бажає налагодити діалог з ректорами ВНЗ та студентством, часто показухою підмінює роботу щодо забезпечення підручниками, шкільними автобусами, з підготовки навчальних закладів до зими. Треба, Дмитре Володимировичу, припинити такі ігри і реально займатися роботою», – наказав М. Азаров профільному міністру (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 2.11).

Прем'єр-міністр М. Азаров вимагає від профільних міністрів та місцевих керівників протягом тижня відреагувати на всі скарги громадян щодо відсутності подачі тепла. Відповідне доручення глава уряду дав під час розширеного засідання Кабінету Міністрів, яке відбулося за участю Президента України. М. Азаров назвав цілу низку скарг щодо несвоєчасної подачі тепла в осінньо-зимовий період, тоді як Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства прозвітувало про 100-відсоткову готовність до опалювального сезону.

Глава уряду зазначив, що без тепла залишався навіть Інститут педіатрії, акушерства та гінекології у Києві; несвоєчасно розпочався опалювальний сезон в Івано-Франківській (ціле місто Калуш з запізненням почало опалювальний сезон), Луганській, Херсонській областях, Республіці Крим та у м. Севастополі. За його словами, продовжують надходити численні скарги на відсутність опалення в Ужгороді, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Львівській, Луганській, Одеській, Харківській, Херсонській областях та Криму.

«Вимагаю від міністрів і від усіх керівників регіонів особисто до кінця тижня розібратися з усіма скаргами з цих питань, а також, безумовно, завдання розрахунків за енергоносії. Попереджаю найбільших боржників: Дніпропетровську, Донецьку, Закарпатську, Івано-Франківську, Луганську, Харківську області, Республіку Крим та місто Севастополь, що у вас на це є максимум місяць», – наголосив Прем'єр-міністр (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 2.11).

Під час свого виступу на розширеному засіданні Кабінету Міністрів України М. Азаров торкнувся і газової теми.

Говорячи про ціну на газ, глава уряду зазначив, що зараз ціна російського газу для України без урахування Харківської знижки, приблизно 546 дол. При цьому Німеччина купує газ по 346 дол., перебуваючи більше, ніж на 2 тис. км далі від російського кордону.

«І в цих умовах, коли постійні представники Євросоюзу кажуть, що ми аплодуємо цьому договору, який в 2009 р. був підписаний і врятував Європу від кризи, я хотів би запитати: “А за що образили народ України? За що поставили нашу країну на грань катастрофи”»?

При цьому Прем'єр-міністр зазначив, зараз уряд утримує тарифи на житлово-комунальні послуги для населення за рахунок дотацій з бюджету. Населення платить в середньому 866 тис. грн за 1 тис. куб. м, підприємствам комунальної енергетики газ реалізується за ціною 1309 грн, тобто 163 дол.

«Але якщо не домовитися з Російською Федерацією про справедливу ціну, довго ми ще зможемо утримувати цю різницю в тарифах? А вона становить по року, ні багато ні мало, 16 млрд», – сказав глава уряду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.11).*

Уряд реалізує низку антикризових заходів для протидії світовій кризі. Про це повідомимо Прем'єр-міністр України М. Азаров під час розширеного засідання Кабінету Міністрів України за участю Президента України В. Януковича.

Він нагадав, що в числі антикризових заходів Президент зажадав зменшити витрати на управлінський апарат: «У 2012 р. ми більш ніж на мільярд гривень скорочуємо витрати на утримання чиновників».

Крім того, за словами М. Азарова, Президент також вимагає провести максимальну економію всіх можливих витрат: «На другому читанні проекту бюджету ми такі пропозиції зробимо, враховуючи ситуацію, яка складається в світі». Разом з тим, глава уряду підкреслив, що Кабінет Міністрів буде енергійно виконувати державну програму розвитку внутрішнього виробництва, яка передбачає зростання інвестицій у галузі, товари яких будуть витіснені на нашому ринку імпортною продукцією.

Також, за його словами, уряд стимулює масштабне впровадження енергозберігаючих технологій, зокрема в житлово-комунальному секторі, енергоємних галузях економіки шляхом інвестиційної підтримки та надання податкових пільг, компенсації відсотків по банківських кредитах. М. Азаров звернув увагу, що тільки в поточному році на це спрямовано 910 млн грн відповідно до Державної цільової програми енергоефективності та розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

За інформацією М. Азарова, в 2012 р. планується довести державні інвестиції, оскільки це основа збереження внутрішнього ринку, до рівня 5 %

ВВП або понад 75 млрд грн, що майже на 19 млрд більше, ніж у поточному році. Прем'єр-міністр повідомив, що найближчим часом уряд заслухає на своєму засіданні питання про хід реалізації інвестиційної програми 2011 р. При цьому він заявив, що найбільш важливим є інвестування в енергозберігаючі технології, програму імпортозаміщення, створення робочих місць.

Уряд також передбачає компенсацію процентних ставок по кредитах для підприємств сільського господарства, для впровадження енергозберігаючих технологій, пріоритетних інвестиційних проектів. «Ми продовжимо дерегуляцію та удосконалення податкової політики, щоб капітали не йшли з Україною, а приходили в нашу країну. І особливу увагу ми приділимо забезпечення цінової стабільності. Це головні принципи антикризові рішення, які уряд за погодженням з Національним банком задіє вже в нинішньому році і повною мірою реалізує в наступному», – заявив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.11*).

Прем'єр-міністр М. Азаров під час свого виступу на розширеному засіданні Кабінету Міністрів України піддав критиці роботу системи охорони здоров'я і міністра охорони здоров'я О. Аніщенка.

«Незадовільну роботу МОЗ, без перебільшення, кожна людина відчуває на собі, – підкреслив глава уряду. – Особливо болісно відгукується, коли без урахування думки людей, без погодження з громадами закриваються лікарні та амбулаторії. Рік закінчується, а в лікарнях і поліклініках немає в потрібній кількості вакцин, ліків, медикаментів».

При цьому М. Азаров зазначив, що п'ять місяців перебування на посаді О. Аніщенка – термін більш ніж достатній, щоб у своїй сфері навести порядок (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.11*).

Наступного року виплати чорнобильцям будуть збільшуватися найвищими за останні десять років темпами. Про це заявив на брифінгу у Кабінеті Міністрів віце-прем'єр-міністр України, міністр соціальної політики С. Тігіпко.

Зокрема, як зазначив урядовець, пенсії інвалідам-чорнобильцям у 2012 р. зростуть на 25 %, відтак середній розмір цих виплат становитиме 2907 грн. Також на 85 % зросте фінансування комплексного медико-санітарного забезпечення та лікування постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи. Збільшуються видатки на забезпечення інвалідів-чорнобильців житлом з 44 до 50 млн грн. Крім того, на 155,5 млн грн (або на 43 %) збільшаться видатки на забезпечення інвалідів технічними та іншими засобами реабілітації.

С. Тігіпко зазначив, що найбільш проблемним питанням переговорного процесу з чорнобильцями залишаються виплати пенсій за рішенням судів. «В Україні винесені тисячі судових рішень, за якими пенсії становлять більше 30 тис. грн, а разові виплати при цьому сягають 700 тис. грн і вище. Інакше як

судовою корупцією назвати це не можна. Однозначно треба посилювати нагляд за правомірністю таких рішень», – підкреслив С. Тігіпко.

Коментуючи переговори з представниками чорнобильських організацій, урядовець також зазначив, що робоча група продовжує свою роботу і найближчим часом може вийти на компромісне рішення (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.11).*

Міністерство соціальної політики у рамках виконання Національного плану дій на 2011 р. щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 рр. зробило вагомі кроки у реформуванні системи пенсійного забезпечення. Про це заявив віце-прем'єр-міністр України, міністр соціальної політики С. Тігіпко, виступаючи на розширеному засіданні Кабінету Міністрів за участю Президента.

С. Тігіпко нагадав, що з першого жовтня діє пенсійна реформа, яка дала змогу стабілізувати ситуацію в системі пенсійного забезпечення. Зараз, за його словами, доопрацьовується законодавство щодо впровадження другого рівня системи пенсійного забезпечення та осучаснення пенсій. Крім того, Міністерство підготувало законопроект про поступовий перерозподіл ставки внеску на пенсійне страхування між роботодавцем та працівником, розробляється проект закону, який передбачає створення однакових умов індексації пенсії незалежно від закону, за яким вона призначена, а також законопроект щодо звільнення солідарної пенсійної системи від невластивих для неї видатків.

Також, за словами урядовця, готуються рішення, спрямовані на реформування системи надання соціальної підтримки, які зроблять допомогу більш адресною. Зокрема, С. Тігіпко повідомив, що у 2012 р. планується розпочати проект з впровадження електронної соціальної картки, яка міститиме інформацію про всі пільги та допомоги, які отримує громадянин.

Віце-прем'єр-міністр також підкреслив, що усі ініціативи Міністерства соціальної політики обговорюються з громадськістю. Урядовець додав, що найближчим часом буде завершено переговори з представниками профспілок щодо Трудового кодексу. «Зараз ми достатньо конструктивно обговорюємо всі питання в рамках робочої групи. Найближчим часом ми зможемо узгодити позиції щодо Трудового кодексу. Я вважаю, зараз час досягнути компромісу з профспілками та роботодавцями та прийняти Трудовий кодекс», – зазначив С. Тігіпко (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.11).*

Незабаром Міністерство соціальної політики подасть законопроект щодо посилення адресності надання пільг за професійною ознакою. Про це заявив віце-прем'єр-міністр України, міністр соціальної політики С. Тігіпко. За його словами, закон передбачає, що пільги народним депутатам, депутатам місцевих рад, слідчим прокуратури, військовослужбовцям МВС, МНС, СБУ

та іншим категоріям пільговиків надаватимуться тільки в тому випадку, якщо дохід на члена сім'ї цієї людини не перевищуватиме прожиткового мінімуму.

«Сьогодні тільки 23 % коштів, які виділяються з бюджету на соціальну допомогу, отримують бідні люди. Решта йде тим, хто має середній та вищий за середній дохід. Ми змінимо ситуацію. Ми підготували законопроект по професійних пільгах, в якому пропонуємо враховувати дохід людини при призначенні пільг», – зазначив С. Тігіпко.

Він наголосив, що такий механізм призначення пільг не планується застосовувати до ліквідаторів аварії на ЧАЕС, учасників бойових дій (афганців) та учасників Великої Вітчизняної війни. Водночас С. Тігіпко переконаний: «Соціальна допомога повинна жорстко контролюватися, в іншому разі ми ніколи не подолаємо бідність».

Крім того, за словами віце-прем'єр-міністра, найближчим часом до Кабінету Міністрів буде подано законопроект, який збільшить податкове навантаження на заможних українців. «Я відпрацьовую варіант збільшення додаткових виплат по багатих людях і я внесу такий законопроект на розгляд Кабінету Міністрів», – сказав С. Тігіпко (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2011. – 2.11).

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України докладає максимум зусиль для подолання негативного сальдо зовнішньої торгівлі. Про це повідомив заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України В. Бандуров під час брифінгу.

В. Бандуров повідомив, що на сьогодні зростання експорту становить 31,5 %, тоді як імпорту – 39,9 %, що призводить до зростання від'ємного сальдо. «Мінекономрозвитку не лише констатує цей факт, але і робить зусилля, направлені на те, щоб цю ситуацію виправити», – наголосив він.

Заступник міністра зазначив, що 26 жовтня 2011 р. уряд затвердив План заходів з подолання негативного сальдо зовнішньої торгівлі, які, зокрема, спрямовані на мінімізацію негативних явищ у зовнішній торгівлі, у першу чергу, шляхом державної підтримки експорту. Також заходи спрямовані на підвищення якості вітчизняної продукції і приведення якості цієї продукції до міжнародних стандартів; захист національного товаровиробника на зовнішньому та внутрішньому ринках.

Крім того, він повідомив, що Мінекономрозвитку розробило Державну програму розвитку внутрішнього виробництва, яка вже схвалена Кабінетом Міністрів України. За словами В. Бандурова, передбачається, що темпи щорічного приросту імпорту товарів у 2013–2015 рр. знизяться до рівня 9–9,5 %, а темпи приросту експорту сягнуть рівня не нижче 7–10 %.

«Ми плануємо у 2015 р. досягти позитивного торгового сальдо на рівні 1,5–2 млрд дол. уряд опікується цією проблемою», – наголосив заступник міністра. Він також додав, що за результатами 2011 р. негативне сальдо в цілому по балансу товарів і послуг очікується на рівні 3,8 млрд дол. (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2011. – 2.11).

У 2012 р. до плати за обробку транзитних вантажів українськими морськими портами застосовуватимуться знижки в розмірі від 18 % до 50 %. Відповідний проект наказу «Про Розміри знижок до граничних акордних ставок плати за виконання навантажувально-розвантажувальних робіт з транзитними вантажами в портах України на 2012 р.» розроблено Міністерством інфраструктури України та виноситься на публічне громадське обговорення.

Проектом визначаються розміри знижок, які пропонується застосовувати в наступному році до граничних акордних ставок плати за здійснення українськими портами робіт з перевалки транзитних вантажів. Зокрема, при навантаженні-розвантаженні в портах України універсальних контейнерів надаватиметься знижка в розмірі 50 % від граничної акордної ставки плати, передбаченої за виконання зазначених робіт. Обробка транзитних вантажів в Одеському порту – зерна та насіння навалом, руди металеві, цукру-сирцю, чавуну в чушках та чорних металів не в роботі здійснюватиметься із застосуванням знижки в розмірі 30 %. Знижка в розмірі 25 % встановлюватиметься для виконання навантажувально-розвантажувальних робіт з вугіллям навалом та рудою металеві в порту «Южний» тощо.

Фахівці Міністерства здійснюватимуть моніторинг та аналіз економічної ефективності застосування портами розміру знижок, за результатами якого розміри знижок можуть корегуватися (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 2.11*).

Министерство внутренних дел не располагает информацией о том, что отдельные лица занимаются приобретением оружия с целью захвата украинских органов государственной власти. Об этом сообщили в департаменте по связям с общественностью МВД Украины, комментируя заявление Президента В. Януковича, сделанное им в ходе расширенного заседания Кабинета Министров, о том, что по информации правоохранительных органов, в стране идет скупка оружия и подготовка к вооруженным нападениям на органы власти.

«На всех последних совещаниях, оперативках МВД такой информации не звучало», – отметили в пресс-службе МВД.

При этом в МВД подчеркнули, что согласно действующему законодательству вопросами безопасного функционирования органов государственной власти в Украине занимается СБУ.

В свою очередь в СБУ сообщили, что пока не обладают озвученной Президентом информацией (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11*).

ПОЛІТИКА

Великобритания призывает освободить в Украине политзаключенных, в том числе бывшего премьер-министра Ю. Тимошенко. Об этом во время дебатов по отношениям Великобритании с Украиной в Палате общин заявил заместитель министра иностранных дел Великобритании Д. Браун, сообщает пресс-служба «БЮТ – Батьківщина».

«Для того чтобы мы вместе с нашими партнерами по ЕС и в дальнейшем поддерживали европейские стремления Украины, мы призываем освободить Ю. Тимошенко и других задержанных по политическим мотивам и предоставить им полноценное право участвовать в политической жизни, включая следующие парламентские выборы», – сказал Д. Браун.

Он также добавил: «Украина должна доказать не только словами, но и действиями свое желание присоединиться к европейскому клубу, доказать свою преданность европейским ценностям» (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11*).

Акции протестов «чернобыльцев» свидетельствуют о росте социальной напряженности в обществе. Об этом заявил лидер партии УДАР В. Кличко.

По его мнению, эти акции требуют от власти срочно пересмотреть бюджет, «отказаться от дерибана в интересах богатых», прекратить избыточное финансирование Администрации Президента, Верховной Рады и Кабинета Министров и направить средства на социальную поддержку наиболее незащищенных категорий населения, в том числе пострадавших от аварии на ЧАЭС.

В. Кличко также считает, что события возле ВР и Кабмина, силовое противостояние с «чернобыльцами», нежелание встретиться с митингующими свидетельствуют о неготовности власти к диалогу с гражданами, а также апелляции к единственному понятному власти аргументу – силе.

«И если украинская власть этого не понимает, тем хуже для нее будет в будущем», – отметил лидер партии УДАР. По его словам, законопроект № 9127 об отмене льгот «чернобыльцам» и еще 16 категориям является антиконституционным, потому что сужает социальные стандарты многих украинцев.

«Принимать этот закон категорически нельзя, как и типа отсрочить. Потому что отсрочивание рассмотрения антиконституционного закона – это любимая тактика власти, следующим шагом которой будет ночное голосование наскоро. Поэтому мы требуем от парламентского большинства, чтобы оно публично заявило, что будет голосовать против этого позорного закона», – резюмировал В. Кличко (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11*).

Украина должна добиться от России отказа от строительства газопровода Южный поток. Такое мнение высказал глава Совета директоров Group DF Д. Фирташ.

«Я думаю, что сейчас задача – обнять русских, поцеловать и забрать свое. Нам нужно быть умнее и хитрее. Нужно быть в диалоге с Россией, чтобы они Южный поток не строили. Только так мы сможем сохранить транзитные возможности Украины», – сказал он.

Д. Фирташ напомнил, что в сентябре в Сочи прошла встреча «Газпрома» и европейских энергетических компаний: Eni, Electricite de France. «Они стали все акционерами и вошли в совет директоров компании, которая строит Южный поток. Понимаете, что сегодня происходит? Южный поток становится реальностью. И из-за этого Украина выпадает из системы транзита газа в Европу», – сказал он.

«Раньше Украина транзитировала 128 млрд кубов газа в год, а сейчас 85–90. Северный поток работает. А теперь, если построят еще и Южный поток, то Украине останется для транзита 20–30 млрд куб. м в год. Я задаю вопрос: нужна украинская труба при транзите 30 млрд в год? Украина будет тратить на ее содержание больше, чем стране будут платить за транзит газа», – предостерегает бизнесмен (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 3.11).

Палаточный городок оппозиции под Печерским судом станет учебной площадкой для граждан Украины, которые хотят отстаивать демократию в стране. Об этом заявил председатель Киевской городской партийной организации ВО «Батьківщина», народный депутат Ю. Одарченко, сообщает пресс-служба партии.

«Каждую неделю сюда съезжаются люди со всей страны. Мы учим людей реагировать на незаконные препятствия со стороны силовых структур. Реагировать на действия милиционеров, которые незаконно задерживают граждан, пытаются их запугать, отводя в райотделе и составляя надуманные протоколы. Это наука, которую граждане должны пройти, чтобы бороться за демократию», – отметил Ю. Одарченко.

В свою очередь руководитель Киевской областной партийной организации ВО «Батьківщина», народный депутат К. Бондарев сообщил, что в обновленном палаточном городке значительное внимание будет уделяться информационной работе и работе с гражданами. «Сегодня только первая неделя работы в обновленном режиме, но мы четко осознали наши задачи. Мы должны научить людей выражать свою позицию и защищать свои права. Сюда будут приезжать наши депутаты, которые будут рассказывать, что происходит в парламенте и в стране в целом», – подчеркнул он (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11).

Член партии НУ – НС В. Кириленко обратился к Amnesty International с просьбой объявить Акцию срочной помощи для прекращения нарушения прав бывшего главы Министерства внутренних дел Ю. Луценко. Об этом сообщает пресс-служба партии.

«Обратиться к Amnesty International, самой влиятельной международной правозащитной организации, меня побуждает угроза жизни экс-министра внутренних дел, известного политика, который уже более 300 дней находится в предварительном заключении в Киевском следственном изоляторе № 13 (Лукьяновское СИЗО)», – подчеркнул В. Кириленко.

Он также отметил: «Для защиты права этого человека на жизнь были использованы все возможности, предоставляемые украинским законодательством, но это не дало положительного результата».

Кроме этого, В. Кириленко попросил организацию принять все возможные меры, в том числе через объявление Акции срочной помощи для прекращения нарушения прав Ю. Луценко, «условия содержания под стражей которого угрожают его жизни» (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11).

Европейская партия Н. Катеринчука может объединиться с партией «Україна майбутнього», которую возглавляет С. Олійник. Информация о возможном объединении этих двух партий прозвучала в ходе совместной интернет-конференции лидеров партии.

«Если мы сегодня здесь вместе, то это о чем-то говорит», – заметил Н. Катеринчук. В свою очередь, нардеп С. Олійник также подтвердил стремление к объединению «на базе европейских ценностей».

«В политике объединение вокруг ценностей является наиболее продуктивным действием. К сожалению, часто у нас объединяются вокруг лидеров, что впоследствии и приводит к отрицательным результатам. Я уверен, что те, кто сегодня найдет в себе силы объединиться именно вокруг идеи, общей задачи, те покажут политику принципиально нового качества», – заявил политик (*Главком: Новости политики и экономики // Партии Катеринчука и Олійника хотят объединиться* (<http://glavcom.ua>). – 2011. – 2.11).

ЕКОНОМІКА

В октябре производство чугуна в Украине увеличилось на 6,6 %, или на 158 тыс. т, по сравнению с сентябрем, до 2562 тыс. т. Об этом заявил источник в Кабинете Министров.

В октябре производство чугуна на металлургическом комбинате ArcelorMittal Кривой Рог (Днепропетровская обл.) увеличилось на 12,2 %, или на 49 тыс. т, до 451 тыс. т.

В январе – октябре 2011 г. по сравнению с январем – октябрём 2010 г. производство чугуна в стране увеличилось на 6,4 %, или на 1448 тыс. т, до 24 082 тыс. т (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11).*

В октябре производство готового проката в Украине увеличилось на 4,8 %, или на 118 тыс. т по сравнению с сентябрём, до 2552 тыс. т. Об этом заявил источник в Кабинете Министров.

В октябре комбинат ArcelorMittal Кривой Рог (Днепропетровская обл.) уменьшил производство на 0,5 %, до 427 тыс. т.

В январе – октябре 2011 г. производство готового проката увеличилось по сравнению с январём – октябрём 2010 г. на 2,2 %, или на 521 тыс. т, до 24 343 тыс. т (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11).*

Дефицит госбюджета Украины в январе – октябре 2011 г. составил 11,9 млрд грн. Об этом заявил министр финансов Украины Ф. Ярошенко на расширенном заседании Кабинета Министров.

По его словам, этот показатель почти в пять раз меньше соответствующего периода прошлого года.

Министр добавил, что существенно сократилась задолженность компенсации налога на добавленную стоимость, в том числе образовавшаяся в предыдущие периоды, уменьшена просроченная задолженность. Кроме того, была введена автоматическая компенсация добросовестным плательщикам НДС, что на сегодня составляет 70 % от общего объема возмещений.

«Приняты меры относительно бюджетной политики 2011–2012 гг., оптимизировано количество бюджетных программ, сокращены и укрупнены государственные целевые программы, разработана среднесрочная стратегия управления государственным имуществом, урегулирован вопрос государственного и местных долгов, введена система управления рисками при предоставлении государственных гарантий», – подчеркнул Ф. Ярошенко (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11).*

В ноябре текущего года Украина может начать расчеты за импортируемый российский газ в рублях. Об этом сообщил министр энергетики и угольной промышленности Ю. Бойко.

«Мы занимаемся этим сейчас», – сказал министр, отвечая на вопрос, существует ли вероятность того, что расчеты за поставленный в прошлом месяце газ будут производиться в рублях.

Как сообщалось, Национальный банк Украины сообщил о достижении договоренности о расчетах за газ в рублях. Данное решение было принято в

результате переговоров председателя НБУ С. Арбузова с и. о. министра финансов РФ А. Силуановым, руководством центробанка РФ и ОАО «Газпром», которые состоялись 26 октября (*МинПром – інформація бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11).

Национальный банк Украины не ожидает кризиса в Украине. Об этом заявил председатель НБУ С. Арбузов на встрече с председателем фракции Партии регионов в Верховной Раде А. Ефремовым и председателем комитета ВР по вопросам финансов, банковской деятельности, налоговой и таможенной политики В. Хомутынником.

«Мы не ожидаем кризиса в Украине, но мы готовимся к возможным последствиям в связи с обострением ситуации на внешних финансовых рынках», – сказал глава Нацбанка.

По его словам, НБУ постоянно отслеживает ситуацию на финансовых рынках в Европе и США и считает достижимой задачу обеспечения стабильного курса гривны, несмотря на пессимистические прогнозы. В ходе встречи обсуждались дальнейшие перспективы ограничения влияния «теневое» сектора экономики на наличный валютный рынок и привлечение инвестиций в Украину (*МинПром – інформація бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 2.11).

Відсотки до кредитів у гривні в українських банках за останні два місяці різко зросли – приблизно до 30–40 % річних. Це пов'язано з тим, що влада в Україні намагається штучно втримати курс гривні на рівні 8 грн за дол. Про це під час круглого столу в Інституті Горшеніна заявив народний депутат від «Нашої України» В. Матчук.

«За моєю інформацією, два місяці тому середній відсоток кредитів у гривні становив від 16 % до 20 %. Сьогодні це вже від 30 % до 40 %. Куди поділася національна валюта? Влада докладає величезні зусилля для того, щоби з усіх сил втримати курс. Для цього у країні “зв’язується” і фактично пропадає безготівкова гривня», – наголосив депутат.

При цьому, за його словами, деякі банки взагалі припинили видачу гривневих кредитів. «І це в той час, як українська економіка потребує, навпаки, додаткового вливання дешевих кредитних ресурсів. Про яке відновлення, а тим більше, зростання економіки можна говорити, якщо підприємцям пропонують або захмарні відсоткові ставки, або взагалі відмовляють у кредитах?» – сказав В. Матчук.

На думку «нашоукраїнця», до такої ситуації призвели серйозні проблеми в українській економіці. «Економіка така, що зовнішньоторговельний баланс мінусовий, два останні місяці золотовалютний запас країни зменшується на 3 млрд дол. щомісяця. Рано чи пізно наступить обвал. І він буде ще страшній, ніж якби це робилося планомірно», – вважає нардеп (*Центральний інформаційний сервер «Наша Україна»* (www.razom.org.ua). – 2011. – 2.11).

В случае отсутствия взаимопонимания с Россией относительно цен на газ Украине придется искать 16 млрд грн для компенсации подорожания газа. Об этом в эфире «5 канала» сказал председатель Комитета Верховной Рады по вопросам бюджета В. Баранов.

«Если правительству не удастся найти взаимопонимание с Россией по цене на газ, это означает, что еще нужно 16 млрд для компенсации его подорожания. Поэтому это колоссальная проблема, и я надеюсь, как патриот Родины, что власти удастся решить эту проблему», – уверен В. Баранов (*Главком: Новости политики и экономики // Если Украина и РФ не договорятся, придется искать 16 млрд грн? (<http://glavcom.ua>). – 2011. – 2.11).*

Украина с начала сезона переработки свеклы увеличила производство сахара на 35 %. Уже произведено 1,37 млн т сахара при плане в 2,1 млн т.

Сахарные заводы Украины к 31 октября 2011 г. произвели 1,37 млн т сахара из свеклы нового урожая, что на 34,7 % больше по сравнению с аналогичной датой 2010 г., сообщили в национальной ассоциации сахаропроизводителей «Укрцукор».

По данным ассоциации, сезон производства свекловичного сахара уже начали 76 предприятий, тогда как по состоянию на эту же дату прошлого года было 71. Заводы приняли 12,66 млн т свеклы, из которых переработали 10,54 млн т.

Как сообщалось со ссылкой на прогноз Министерства аграрной политики и продовольствия, в текущем сезоне Украина произведет 2,1–2,2 млн т свекловичного сахара против 1,54 млн т в минувшем сезоне. Емкость украинского рынка сахара эксперты оценивают в 1,8–2 млн т в год (*Левый берег (<http://lb.ua>). – 2011. – 2.11).*

Економіка України демонструє позитивну динаміку. Про це заявив заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України В. Бандуров під час брифінгу.

«Зростання економіки – це позитивний тренд роботи уряду. Ми спостерігаємо позитивну динаміку економіки протягом всього періоду діяльності уряду», – наголосив В. Бандуров.

Заступник міністра повідомив, що зростання ВВП за підсумками дев'яти місяців зафіксовано на рівні 5,3 %. Він зазначив, що інфляція за січень – вересень становить 4,2 %, індекс промислового виробництва – 8,6 %. Значні досягнення зафіксовано у машинобудівній галузі – зростання на рівні 20,4 %, сільське господарство – 13,7 %, будівельна галузь – 11,4 %.

В. Бандуров нагадав, що Мінекономрозвитку розробило Державну програму економічного та соціального розвитку на 2012 р. та основні напрями розвитку на 2013–2014 рр. за двома сценаріями, один з яких передбачає

зростання економіки на рівні 6,5 %, а другий – 5 %. «В основі цих сценаріїв лежить стимулювання внутрішнього споживання, таким шляхом ми забезпечуємо зростання економіки і мінімізуємо можливі негативні наслідки, які можуть відбутися на зовнішніх ринках», – наголосив він (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 2.11).

На сьогодні немає об'єктивних підстав для того, щоб очікувати різкого підвищення цін на продуктову групу товарів, у тому числі на овочі та фрукти. Про це повідомив заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України В. Бандуров на брифінгу.

В. Бандуров зазначив, що за січень – вересень інфляція зафіксована на рівні 4,2 %, тоді як за аналогічний період минулого року вона становила 7,4 %. Він зауважив, що за підсумками 2011 р. інфляція очікується на рівні 8,9 %.

Заступник міністра повідомив, що сьогоднішня ситуація з цінами на овочі – це результат збалансованих і продуманих дій уряду. Зокрема, це стимулювання вирощування овочів та фруктів в Україні, запровадження інфраструктури в агропромисловому комплексі, підтримка аграрного сектору. «Стабільна ситуація на ринку овочів – це не сезонний фактор, а результат планомірних дій Уряду», – наголосив В. Бандуров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 2.11).